

TWENOT

**TWEEDE
NEDERLANDSE
ORGANISATIE VAN
TANKHOBBYISTEN**

DE TANK

149

april 2001

**In dit nummer
o.a.:**

**de GMC (1)
YPR765 Kmar
Valentine
Mk.X/XI
Sd.Kfz.252
ZiS-44**

DE TANK is een tweemaandelijke uitgave van TWENOT, de "Tweede Nederlandse Organisatie van Tankhobbyisten".

Internet : <http://www.twenot.nl>
e-mail : twenot@twenot.nl

ISSN: 1382-8991

BESTUUR:

Voorzitter :
Vice-voorzitter : **Joop v.d. Weerden**
Secretaris +
Speciale activiteiten : **Marc Tempels**
Penningmeester : **Kees Blijleven**
Externe contacten : **Jan Frankema**
Leden : **Marc van Etten**
Rob Plas

REGIOCOÖRDINATOREN

Noordwest Nederland:
Jan van Veen, Haarlem,
Noordoost Nederland:
Bas Karman, Meppen,
Midden Nederland:
Marcel von Hobe, Deventer,
Zuidwest Nederland:
Rob Plas, Halsteren,
Zuidoost Nederland:
Marc van Etten, Loon op Zand,

REDACTIE

Jan van Veen

SECRETARIAAT:

of
Postbus 357
8000 AJ ZWOLLE

LIDMAATSCHAP:

t/m 18 jr f. 25,-
> 18 jr f. 30,-
buitenland f. 45,-
of EURO 20,50
per kalenderjaar
Postbank 3026112
tnv. TWENOT, Heiloo

DE TANK is een tweemaandelijke uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek VRAAG & AANBOD kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen.

Copy voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn. Bij aanlevering van copy op discette: Word 6.0

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELEN EN/OF AFBEELDINGEN IS TOEGESTAAN NA (SCHRIFTELIJKE) TOESTEMMING VAN DE REDACTIE.

DE REDACTIE IS NIET AANSPRAKELIJK VOOR EVENUELE ONJUISTHEDEN OF OMISSIES IN DE TANK EN IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE HAAR GELEVERDE KOPIJ. ZIJ BEHOUDT ZICH HET RECHT VOOR INGEZONDEN STUKKEN ZONDER OPGAVE VAN REDENEN TE WEIGEREN, IN TE KORTEN OF INHOUDLIJK TE WIJZIGEN.

VERENIGINGSNIEUWS

De eerste ledenbijeenkomst van dit jaar is weer achter de rug. Als je dat zo zegt, dan lijkt het alsof het in negatieve zin een hele opgave was, maar niets is minder waar.

De opkomst, zowel in aantal bezoekers (ca. 175) als in aantal modellen (85 ingeschreven voor de wedstrijd, nog meer op de tafel), was hoog. We houden het erop dat dat voor het grootste deel te danken is aan de aangekondigde nieuwe manier van jureren. Niet meer per categorie drie winnaars, maar een veel royelere waardering van de geleverde modelbouwprestaties, onderbouwd door een veel uitgebreidere en betere beoordeling van de modellen.

De totale medaille-oogst bedroeg 60 stuks, waarvan 27 x brons, 24 x zilver en 9 x goud. Winnaar van de 'Best of Show' werd **Henk Smith** met zijn **YPR 765** met stormladder, zoals deze wordt gebruikt door de Koninklijke Marechaussee. Verderop in deze TANK staat dit model uitgebreid beschreven.

Alle winnaars nogmaals gelukgewenst!

Tweede onderdeel van deze bijeenkomst was de verkiezing van nieuwe bestuursleden. De termijnen van **Johan Groen** en **Kees Blijleven** waren verlopen. Johan had besloten een streep onder zijn carrière als bestuurslid te zetten en was niet herkiesbaar. Vanaf deze plaats willen we hem alvast danken voor zijn jarenlange inzet voor de vereniging. We willen op 12 mei a.s. in Overloon officieel afscheid nemen van Johan als voorzitter van de TWENOT.

Kees Blijleven werd herkozen en zal ook in de komende drie jaar wederom voor de penningen zorgen.

Het bestuur had twee nieuwe bestuursleden voorgesteld, die beiden met algemene stemmen werden gekozen. **Marc van Etten** en **Rob Plas** traden daardoor toe tot het bestuur, waar ze van harte welkom zijn. Over de verdeling van de bestuurstaak wordt u in Overloon geïnformeerd en/of u leest er meer over in de volgende TANK.

Incident!?

We hadden gehoopt dat de diefstallen op de laatste bijeenkomst van 2000 in Amersfoort een incident waren. Helaas was dit niet zo. Op de bijeenkomst van 24 februari j.l. is wederom door een of meerdere personen diefstal gepleegd.

Blijkbaar komen sommigen doelbewust naar de TWENOT bijeenkomsten om op een goedkope manier hun verzameling uit te bereiden.

Persoonlijk kunnen wij niet begrijpen dat iemand met plezier een gestolen boek kan lezen of een ge-

stolen model kan bouwen, zonder enige vorm van wroeging!

Het gebeuren heeft een negatieve invloed op de TWENOT als vereniging en op het vertrouwen tussen de leden onderling. Mogelijk zullen de handelaars ook hier uit hun conclusies trekken.

Mochten de hierbij betrokken personen nog enig fatsoen hebben en waardering voor hetgeen de TWENOT voor de leden betekent, dan kunnen de gestolen goederen alsnog, anoniem, via de girorekening van de TWENOT worden betaald.

Mocht het een geval van dwangmatig handelen betreffen dan verzoeken wij de betreffende persoon of

personen de TWENOT bijeenkomsten NIET meer te bezoeken en het vertrouwen dat wij in de leden stellen, niet meer te beschamen.

Het spreekt voor zich dat, mocht er iemand tijdens een diefstal betrapt worden, deze uit de vereniging verwijderd zal worden en wij aangifte zullen doen van winkeldiefstal, want dat is het !

Het bestuur.

Foto's voorpagina:

foto boven: een impressie van de drukte op 24 februari j.l.

grote foto: Amerikaanse legervoertuigen, waaronder verschillende GMC's, op een marktpleintje ergens in Italië.

AGENDA

- 4 t/m 8 april : Intermodellbau, Dortmund, Duitsland
- 28 t/m 30 april : KitShow 2001, Brno, Tsjechië
- 28 + 29 april : Modelbouw Totaal, Zwolle
- 5 + 6 mei : Bussum Bridgehead
- 12 mei : TWENOT, 2e Ledenbijeenkomst, Overloon
- 19 + 20 mei : Trucks and Tracks, Engeland
- 3 juni : Regiobijeenkomst Zuidoost, Tilburg
- 8 juli : Regiobijeenkomst Zuidoost, Tilburg
- 18 t/m 22 juli : BELTRING, War and Peace Show
- 22 + 23 september: Euro Militaire, Engeland
- 13 oktober : TWENOT 25 jaar
- 13 en 14 oktober : DUZI, Wesel, Duitsland
- 21 t/m 28 oktober : Nationale Modelbouw Manifestatie, Luchtvaartmuseum Soesterberg
- 10 november : IPMS Nationals, Nieuwegein
- 2 december : IPMS Lier, Lier, België
- 16 december : Regiobijeenkomst Zuidoost, Tilburg

12 mei: Bijeenkomst in Overloon!

De tweede bijeenkomst van dit jaar wordt definitief gehouden in het **Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum in Overloon**, op **12 mei a.s.**, vanaf 10:30 uur. De bijeenkomst vindt in zijn totaliteit plaats in de Aula van het hoofdgebouw. Op vertoon van uw TWENOT lidmaatschapskaart hebt u gratis toegang tot het museum.

Helaas hebben we waarschijnlijk minder tafelruimte tot onze beschikking dan we zouden wensen. Dit betekent dat de beschikbare tafels in eerste instantie bestemd zijn om modellen op te zetten. Het is natuurlijk prima als u uw zoldervoorraad ook meeneemt en te koop aanbiedt, maar hou er dan rekening mee dat u alles op de grond moet uitstellen. Vanzelfsprekend mag u wel zelf een tafeltje meenemen.

Modelbouw Totaal in Zwolle

Op **28 en 29 april** a.s. neemt TWENOT deel aan de vierde editie van 'Modelbouw Totaal', hét

grootste modelbouwevenement van Noordoost Nederland.

Aangezien het de eerste keer is dat TWENOT op deze beurs aanwezig is, zijn we er extra op gebrand een goede indruk te maken. De inzet van leden in de vorm van hun aanwezig en/of hun modellen is hierbij onontbeerlijk. We zoeken dus leden die de TWENOT stand tijdens deze beurs willen bemannen dan wel hier hun modellen willen showen.

Als je bereid bent je medewerking te verlenen, neem dan a.u.b. contact op met **Marc Tempels tel.:**

 (na 20:00 uur) e-mail:

Wil je de beurs bezoeken? Hij wordt gehouden in de IJsselhallen-Zwolle. Openingstijden: 10.00 tot 17.00 uur, entreprijzen: volwassenen f 13,50, kinderen van 4 t/m 14 jaar f 5,-

Elders in deze TANK vind je een bon waarmee je korting krijgt.

Nationale Modelbouw Manifestatie 2001

Nadat we vorig jaar de deelname aan dit evenement hebben moeten afzeggen, willen we dit jaar weer prominent aanwezig zijn op dit door de IPMS georganiseerde gebeuren. De N.M.M. wordt gehouden van **21 tot 28 oktober** in het Militaire Luchtvaart Museum in het Kamp van Zeist te Soesterberg. Deelname is mogelijk middels persoonlijke aanwezigheid op een of meerder dagen en/of door het beschikbaar stellen van modellen. Ook hiervoor kunt u zich opgeven bij Marc Tempels.

** TWENOT 25 jaar **

De datum staat vast: **13 oktober 2001**. De plaats staat vast: **Mercure/Postiljon Hotel** te Bunnik. En het programma van deze dag begint vast vormen aan te nemen.

Wat wij als bestuur en organiserende commissie al wel met zekerheid kunnen zeggen is dat wij een flink aantal vrijwilligers nodig hebben om van deze dag een groot succes te maken. We denken hierbij aan mensen die de kassa bij de entree bemannen, 'runners' en juryleden voor de modelbouwwedstrijd, opbouwers en afbrekers, toezichhouders en overige 'manussen van alles'.

Wij roepen hierbij belangstellende leden en/of hun partners op zich hiervoor (tijdig) aan te melden zodat wij een goed werkschema kunnen maken met voldoende rotatie, zodat iedereen ook van de dag zelf zal kunnen genieten.

Opgave kan wederom plaatsvinden bij Marc Tempels.

REGIONIEUWS

Regio Zuidoost Nederland

Hallo modelbouwers,

Hierbij weer eens wat uit het zuiden van het land. De regio Zuidoost heeft op de volgende data een aantal bijeenkomsten staan. De eerste is op **03-06-2001** met als thema IDF. Andere geïnteresseerden zijn natuurlijk ook van harte welkom. Per slot van rekening kunnen we niet allemaal de zelfde afwijking hebben. Op deze bijeenkomst zal Paul van Wijk met zijn handel aanwezig zijn (AEF). De tweede bijeenkomst staat op **08-07-2001**, met als thema 'vraag en aanbod' en 'zolder opruimingen'. De derde is op **16-12-2001**. Dit zal een workshop zijn waarbij we elkaar zoveel mogelijk zullen proberen de handigheidjes over te dragen.

Alle bijeenkomsten zijn samen met de IPMS en zullen plaats vinden in Tilburg. Het adres is : **Stichting Oost-Europa, Goirkestraat 133, 5046 GG, Tilburg**. Voor alle bijeenkomsten s.v.p. even een telefoontje dat je komt, dit o.a. voor de catering. Hopelijk kunnen we weer rekenen op een even grote opkomst als de afgelopen keren.

Marc van Etten

Nieuws uit Regio Noordoost Nederland

Op zaterdag 20 januari was het weer als vanouds gezellig druk in de Simon Havinga school in Sneek. De aula was omgetoverd tot verkoop-/handel- en ontmoetingsruimte en in een klaslokaal was de

show ondergebracht. Theo stond met grote motoren, anderen hadden mooie kleine modellen meegenomen en natuurlijk waren er ook vliegtuigen te bewonderen. Ik heb veel mensen rond deze tafels zien snuffelen.

De kinderen en echtgenote van Wim waren tot foerier bevorderd en zorgden voor het natje en droogje. Klasse dames!

In de centrale hal was het een drukte van belang. True Scale Models stond met leuk nieuw spul, wat Hans snel kwijt was. Verder stonden er een paar mensen met zolderspulletjes, wat veel graaiwerk opleverde. Opvallend was dat veel Twenotters de weg naar Sneek hadden gevonden en er relatief weinig IPMS te zien was. Kom op jongens!

Al met al een zeer geslaagde middag in Sneek. Ik hoop dat er op zondag geen mensen voor een dichte deur hebben gestaan. In DE TANK stond de datum namelijk per abuis verkeerd vermeld. De organisatie biedt haar excuus aan voor eventueel ongemak.

De volgende data zijn wel o.k.: 31 maart, 19 mei en 30 juni, IPMS en TWENOT in Ureterp, in de sporthal.

Jan Frankema.

PS: Als je een bestelling doet van EUMES, wil je dan je adres meesturen. Iemand uit de omgeving van Den Bosch liet dit na en zal zich nu wel afvragen waar het bestelde spul blijft. Het is dus geen onwil van ondergetekende!

VRAAG & AANBOD

1. ORIGINELE foto's van de M578

Ruud Staneke is als ex-chauffeur op een M578 een echte enthousiast van dit voertuig. Hij verzamelt originele foto's van dit voertuig, gemaakt op excursies, open dagen, oefeningen, e.d. Iedereen die een foto wil afstaan en/of ruilen kan hierover contact opnemen met Marc Tempels of met Ruud zelf (e-mail; rstaneke@freeler.nl). Let wel, het gaat om originele foto's, geen scans, kopieën, o.i.d.

2. Omstreeks juni dit jaar zal MR Modellbau op de markt komen met .... jawel, hoera ...., een compleet Resin model in schaal 1:35 van de **DAF YP-408**, met gedeeltelijk interieur.

De verkoopprijs zal rond de 175 gulden liggen. Maar als er binnen de vereniging voldoende belangstelling bestaat voor dit model is de fabrikant bereid het tegen een aanzienlijke korting aan TWENOT te leveren. Dit zal dan gaan via een centrale aankoop dan wel verkoop middels consignatie.

Om de haalbaarheid van deze optie te beoordelen zie ik graag dat geïnteresseerden in dit model zich vooraf bij mij aanmelden, met het gewenste aantal modellen. Dit aanmelden graag schriftelijk of per email, ik zal je dan over de ontwikkelingen op de hoogte houden.

Marc Tempels,

(email: [redacted])

3. Gezocht: foto's en/of tekeningen van de **Leopard BARV** van het Korps Mariniers. Dit als informatie voor een eventueel toekomst Resin model c.q. conversie, te fabriceren door MR Modellbau uit Duitsland. Alle gegevens gaarne naar **Marc Tempels,** (email: [redacted])

JAN van VEEN,

[redacted] is op zoek naar de Tamiya catalogus uit 1990. Liefst compleet, maar de twee middenbladen zouden ook al goed zijn. Ruilen voor iets anders of tegen een redelijke prijs. Bel a.u.b.!

HANS LEPPEN,

[redacted] heeft te koop:
Tamiya: Saladin f 35; AFV Club: M88A1 f 35; HiPM: Pz.Kpfw.IA f 25; Tauro: A7V f 25; Dragon: M26A1 f 25; Hasegawa Leopold (1/72) f 25; Italeri: M47 f 15; Concord: The Pz.Kpfw.III at War en British anks of WW2 f 15 elk.
Gevraagd: M26E3 van Dragon, eventueel te ruilen tegen de M26A1
PS: Wacht niet te lang met bellen. Onverkochte dozen gaan in de KLM-shredder!

NIEUWE LEDEN

I.H.C. BAAIJ, [redacted] **M. BRUIN,** [redacted] **E. van BUIJTENEN,** [redacted] email: [redacted] **J.W.F. COUMOU,** [redacted]; **P.M. ESVELD,** [redacted] email: [redacted]; **P.M. FRANSEN,** [redacted] email: [redacted]; **V.C.A. GOULOZE,** [redacted] email: [redacted]; **J. GULJT,** [redacted] email: [redacted]; **E.J. HENDRIKS,** [redacted]; **J. HOL,** [redacted] email: [redacted]; **G.G.J. KAMP,** [redacted]; **J.A. JACOBS,** [redacted]; **J.J. de KLERK,** [redacted]; **J.B.F. LEENDERS,** [redacted] email: [redacted]; **D.S. van MIERLO,** [redacted] email: [redacted]; **H.H.G. STEEGS,** [redacted] email: [redacted]; **D.V.A.C. van VENETIEN,** [redacted] email: [redacted]; **H.J. v/d VLAG,** [redacted]; **B.J. v/d WOESTIJNE,** [redacted] email: [redacted]

Welkom bij TWENOT!

NB: Ledenlijsten zijn op aanvraag verkrijgbaar. Stuur een kaartje naar Kees Blijleven, [redacted]. De lijst wordt met de eerst volgende TANK toegestuurd. Hij kan ook per email worden gestuurd. Stuur een mailtje naar kees.c.blijleven@nl.fortisbank.com en hij komt naar je toe.

Door een krantenartikeltje kwam ik op het idee om alle 'monumenten' die als herinnering aan de 2e wereldoorlog ooit in Nederland zijn geplaatst, per provincie/plaatsnaam te inventariseren. Het begrip 'monument' omvat dan werkelijk alles wat er te zien is, dus niet alleen standbeelden, maar ook geschut, kanonnen, tanks, kangaroo's, carriers, halftracks tot baileybrug toe.

Beginnend in mijn eigen omgeving bleek echter al snel dat noch gemeente noch de VVV veel weet hebben van wat er in hun plaats om omgeving te vinden is of waar 'het' staat. Uitlatingen als 'sorry mijnheer, dat leeft niet meer' of 'dat was voor mijn tijd, lang geleden' zijn meer regel dan uitzondering. Veel interesse is er niet en .... het levert niks op!

Al doende ontstond zo het idee om via DE TANK te proberen aan die gegevens te komen. Immers, verspreid over heel Nederland zijn er toch zo'n zevenhonderd geïnteresseerden die wellicht wèl weten wat er in hun omgeving te vinden is. Daarbij zou het gemakkelijk zijn te weten of en wanneer die objecten toegankelijk zijn er of er gefotografeerd/gefilmd mag worden.

Om een voorbeeld te noemen: in of bij de kazematten van Kornwerderzand aan de Afsluitdijk staat o.a. luchtafweergeschut opgesteld, alleen ..... die kazematten zijn maar enkele uren per week te bezoeken en die tijd liep niet synchroon met mijn aanwezigheid daar. In voorkomende gevallen is het dus goed te weten wie je kunt bellen of op welke andere manier je aan die informatie kunt komen.

Zo zou een overzicht kunnen ontstaan dat je 'Monumenten 2e Wereldoorlog' kunt noemen. Ik hoor graag of er meer leden zijn die hier belang in stellen.

Met vriendelijke groeten,

Ad Smulders

(We juichen dit initiatief uiteraard toe en attenderen graag op de Museumgids die TWENOT een aantal jaren geleden heeft uitgebracht.

Bestuurslid **Jan Frankema** () is hiervoor de contactpersoon. Red.)

Bussum Bridgehead 2001

Op **5 en 6 mei 2001** vindt het militair historisch evenement "**Bussum Bridgehead**" weer plaats. Evenals in 2000 is de scenery van het KL rampenoefenterrein van de Kolonel Palm Kazerne te Bussum weer het "doorgangskamp" uit 1944/45. Verschillende re-enactmentgroepen tonen in afwisselende display's hoe de troepen toen leefden. U kunt daar aantreffen:

- . US 104 Infanterie Divisie
- . US Signals Corps verbindingdienst met werkende apparatuur
- . Gordon Highlanders in Kilts (Dus zonder .....)
- . Britse 1^e Airborne Divisie
- . Prinses Irene Brigade
- . Britse Signals Corps
- . En jawel, de Wehrmacht.

De display's zullen kampementen, gevechtsposities, voertuigen, wapens, uitrusting, uniformen, kookgerei, radio's, tandartsgereedschap, en nog veel meer tonen. Dit alles in samenhang gedrapeerd tussen de bosjes en gebombardeerde huizen.

Een unieke gelegenheid om bijvoorbeeld foto's te maken van bijzondere taferelen en zeldzame artikelen. Geen hinderlijk publiek op de achtergrond en ook geen moderne filtersigaretten op de display's. Praat eens met de mensen op de display; zij geven u als modelbouwer graag gedetailleerde informatie over hoe die ene Britse uitvoering van dat wapen iets verschilt van de Amerikaanse, en meer van dergelijke zaken.

Helaas konden wegens omstandigheden de Duitsers in 2000 niet aanwezig zijn. Op uitdrukkelijk verzoek van het publiek heeft het bestuur besloten dit jaar toch een "beschaafde" Duitse groep toe te laten. (Dus zeker niet van die kale koppies !). Zij zullen een schijngevecht gaan opvoeren tegen (waarschijnlijk) de Britse para's.

Zaterdag 5 mei zullen er tochten zijn door de omgeving en Zondag 6 mei is het kamp van 11.00 tot 16.30 uur open voor publiek.

Tot ziens in 1944 !

Ton Burger

Ook deze keer weer een lijst met gevarieerde en boeiende site's. Veel plezier ermee!

DIVERSEN

<http://www.militaria.com/>

Militaria.Com

HANDEL

<http://argo.net.au/jbwhole/pe35.htm#top>
<http://ping4.ping.be/~pin15471/manugb.html>
<http://www.oldsoldier.com/>
<Http://www.panzershop.iol.cz/eagleaj.htm>
<http://www.sentex.net/~ucast/index.html>
<http://www.valleyplazahobbies.com/about.html>

Pelta Products
 Matlan
 Old Soldier
 Eagle CZ Resin models
 Ultracast
 Valley Plaza Hobbies

LEGER

http://www.freeport-tech.com/wwii/016_netherlands/41-12-08/_knil_army.html
<http://www.geocities.com/CapeCanaveral/Galaxy/1263/mideast/me.html>
<http://www.korpscommandotroepen.nl/english/commandostichting/history/index.html>
<http://www.mariniersbrigade.myweb.nl/index.html>

Royal Netherlands East Indies Army
 MIDDLE EAST army-vehicles
 Pedigree Korps Commandotroepen
 Mariniersbrigade

MODELBOUW

<http://home-3.worldonline.nl/~theonaus/intro1.html>
<http://members.aol.com/Trollwise/page8.htm>
<http://www.tac.com.au/~sljenkins/apmalinks.htm>

Theo's Homepage
 Model Railroading and The Military
 APMA Modelling Links Page

MUSEA

<http://www.geocities.com/Pentagon/6209/>
<http://www.museum1939-1945.nl/>

Worthington Park Museum
 Internationaal Museum 1939-1945

OORLOG

<http://fsmitha.com/h2/>
<http://library.thinkquest.org/16650/table.htm>
<http://myron.sjsu.edu/romeweb/ROMARMY/art6.htm>
<http://www.go2war2.nl/>
<http://www.thewarpage.com/>
<http://www.topedge.com/panels/ww2/na/frame.html>
<http://www.warlinks.com/>
<http://www.worldwar.nl/>
<http://www.wtj.com/>

20th Century
 Lessons of War
 Sherman Tank - Roman Style
 Go2War2: Alles over WO2
 War Page
 World War II Study
 World War II, a British Focus
 World War II Collection
 War Times Journal

VOERTUIGEN

<http://4wdonline.com/Mil/Mil.html>
<http://albums.photopoint.com/j/AlbumIndex?u=1087135&a=11360866>
<http://home.onestop.net/sears/germantanks/tanks.htm>
<http://home11.inet.tele.dk/blackice/Index.html>
<http://homepage.tinet.ie/~nightingale/german.html>
<http://users.pandora.be/tank.museum/neerlandais.htm>
<http://www.autosite.se/mfhf/>
<http://www.cg2.com/PictureMonth/graphicsgallerytemp.htm>
<http://www.geocities.com/Pentagon/3120/index.html>
<http://www.geocities.com/Pentagon/3120/td.html>
<http://www.geocities.com/Pentagon/5353/gafv.htm>

Military Vehicles
 Photopoint: Leopard-foto's
 German tanks of WW2
 Encyclopedia of Military Equipment
 German Vehicles
 Tank Museum Brussel
 Militär Fordons Historiska Föreningen
 Graphics Gallery
 War Minister
 Top 10 Tank Destroyers of World War II
 German armored fighting vehicles during later years of World War 2
 Veterans Day
 World War II Tanks and Vehicles

<http://www.shoalhaven.net.au/~burgo/Veterans%20Day.html>
<http://www.siemers.com/>

Voor de liefhebbers is er een complete lijst beschikbaar van deze en alle eerder genoemde sites. Stuur een mailtje naar: en je krijgt hem toegestuurd.

**Groeten,
 Bert van der Velden**

De geschiedenis van de GMC (deel 1)

Heden ten dage, al bijna 60 jaar nadat hij werd ontworpen, zijn er, verspreid over de hele wereld, nog duizenden GMC's in gebruik. In de legers van verschillende landen vervult hij nog steeds de rol van 'werkpaard', zoals hij die tijdens de Tweede Wereldoorlog in de Amerikaanse legers vervulde, maar ook zijn er talloze GMC's te vinden die een 'burgerbetrekking' hebben gevonden.

Het verhaal van de GMC begint in het begin van de 20e eeuw. In zijn jonge jaren had **William Crapo Durant** voor 50 dollar een licentie gekocht om rijtuigen te mogen bouwen en al vrij spoedig bouwde hij ze in een tempo van honderd per dag.

In 1903 werd Durant door een van zijn vrienden uitgenodigd een ritje te maken in een van de nieuwe, door een motor aangedreven voertuigen, een **Buick**, en deze kennismaking met de automobielen betekende het begin van een gigantisch industrieel avontuur. In no-time was hij volledig overtuigd van de toekomstmogelijkheden van de automobielen en in hetzelfde jaar verwierf hij de zeggenschap over de firma Buick.

De onderneming werd een succes. Gedreven door zijn dynamiek wist hij in 1908 en 1909 een aantal bedrijven aan Buick toe te voegen: *Cadillac*, *Northway Motor Company*, *Oakland* en *Oldsmobile*. Het lukte hem echter niet met het bedrijf '**General Motors**', dat in 1908 was ontstaan door een samenvoeging van twee andere bedrijven, de *Reliance Company* uit Chicago en *Rapid* uit Pontiac.

Durant liet zich daardoor echter niet ontmoedigen. Hij richtte zijn aandacht op een voertuig dat ontworpen was door een zekere William H. Little en gebouwd werd door Louis **Chevrolet**. Durant kocht het bedrijf van Chevrolet en voegde dit onmiddellijk samen met een ander bedrijf, de *Republic Motor Car Company*. Als vestigingsplaats koos hij Tarrytown, enkele kilometers ten noorden van New York. De bedrijfsnaam werd **Chevrolet**. Voor de financiering kwam hij terecht bij een van de grootste financiële instellingen van die tijd, de familie Dupont de Nemours.

Omdat zijn mislukking met General Motors hem wel dwars zat, begon hij een campagne om ook de controle over dit bedrijf te verwerven.

In 1915 reorganiseerde hij Chevrolet, dat werd omgedoopt tot Chevrolet Motor Car Company of Delaware, met een maatschappelijk kapitaal dat in korte tijd toenam van 20 miljoen tot 80 miljoen dollar. Het lukte hem aandelen Chevrolet te ruilen tegen aandelen General Motors en in het voorjaar van 1917 was William C. Durant de nieuwe eigenaar van General Motors. Hij wijzigde de naam in **General Motors Corporation**.

Deze actie had hem niet verhinderd zijn imperium ook in andere richtingen uit te breiden, o.a. met de firma

Dayton, die motoronderdelen maakte en, voor 15½ miljoen dollar, het bedrijf *Hyatt*, dat gespecialiseerd was in kogellagers. De directeur hiervan, **Alfred P. Sloan**, zou een paar jaar later, op 10 mei 1923, president-directeur worden van General Motors.

In december 1920 werd ook William C. Durant, die dan al 60 jaar oud is, het slachtoffer van de crisis die volgde op het einde van de eerste wereldoorlog. Hij had aanzienlijke schulden en trad af als president-directeur van General Motors. Zijn 2½ miljoen aandelen kwamen in handen van **Pierre Dupont de Nemours**, die voorzitter werd van de raad van bestuur. Hij werd drie jaar later opgevolgd door **Alfred P. Sloan**.

In 1925 koopt General Motors het Britse bedrijf *Vauxhall*. In het zelfde jaar, op 1 juli, wordt het in 1921 opgerichte bedrijf *Yellow Truck & Manufacturing Co.* onderdeel van G.M. Tot aan haar totale integratie per 30 september 1943 zal dit bedrijf de vrachtwagenproductie van de groep verzorgen.

In 1926 wordt *Fisher Body Corporation* ingelijfd en in maart 1929 verwerft G.M. 24 % van de aandelen van het Duitse *Opel*. Een maand later neemt G.M. voor een kwart deel in de *Bendix Aviation Corporation* en verwerft vervolgens de controle over *Allison*, fabrikant van vliegtuigmotoren.

Ook wordt 40 % verworven van het Amerikaanse *Fokker* bedrijf, de latere *General Aviation Corporation* en weer later *North American Aviation Inc.*, de fabrikant van o.a. de P51 'Mustang'.

Niets ontsnapt aan de hebzucht van het General Motors imperium en aan het eind van de jaren dertig telt het concern niet minder dan 40 divisies en het produceert een groot assortiment aan producten, variërend van koelkasten tot autoradio's en motoren voor diesel-locomotieven.

DE EERSTE MILITAIRE GMC VRACHTWAGENS

In 1938 presenteert General Motors een vrachtwagen van het type 6x6, 3 ton, **Model 4929** genoemd. De algemene eigenschappen van het voertuig zijn een leeg gewicht van 3,6 ton, een wielbasis van 3,95 meter en dubbele achterwielen met een bandenmaat 7.00 x 12. Deze vrachtwagen kan beschouwd worden als de stamvader van de 6x6, 2½ ton serie, die in de loop van

1939 wordt uitgebracht in de vorm van de **ACKWX 353** en in 1941 een vervolg krijgt met de **CCKWX 353**.

De **ACKWX353** is uitgerust met splitassen en wordt aangedreven door een GMC motor Type 248. Deze heeft een cilinderinhoud van 4065 cc (248 kubieke inch) en levert een vermogen van 90 pk bij 3000 tpm. Hij wordt aan het Amerikaanse leger geleverd voor een prijs van 2425 dollar per stuk. Het is de standaard 6x6 vrachtwagen in de 2 ½ ton klasse.

De type-aanduiding lijkt ingewikkelder dan hij is. Elke letter heeft een bepaalde betekenis die afhankelijk is van de positie:

1e positie: het jaar van het ontwerp:

- A: 1939
- B: 1940
- C: 1941
- D: 1942

2e positie: het type voertuig:

- C: standaard cabine
- F: frontstuurcabine

De GMC ACKWX353, de voorganger van de CCKW353, tijdens beproevingen bij general Motors.

Ook in 1940 gaat de productie door. Er worden in dat jaar 2469 stuks gebouwd met een wielbasis van 4,116 meter. Allemaal met een laadbak, behalve 27 stuks die een gesloten opbouw krijgen. 26 stuks krijgen een 4½ tons lier, gemonteerd aan de voorkant.

Eind 1939 plaatst de Franse regering een opdracht voor een aantal vrachtwagens van het type ACKWX353, alleen met een wielbasis van 4,445 meter. Ze worden echter niet meer vóór juni 1940 geleverd, waarna het contract, conform een overeenkomst tussen beide landen, door Engeland wordt overgenomen.

De ACKWX353 is door het Amerikaanse leger tijdens WO2 niet operationeel gebruikt. Wel is hij in de VS tot in de jaren vijftig gebruikt door eenheden van de Nationale Garde.

In de periode voorafgaand aan de daadwerkelijk deelname aan WO2, leverde GM talloze verschillende types voertuigen aan het Amerikaanse leger, maar over het algemeen in zeer beperkte aantallen.

Onder dit materieel zijn o.a. de volgende voertuigen:

- in de 4x2 uitvoering: AC101 (14 st); AC305 (28 st); ACX353 (39 st); AF361 (47 st) en CF351 (367 st);
- in de 4x4 uitvoering betreft het o.a. de AFKX352 (3008 st in verschillende uitvoeringen: vracht, gesloten opbouw, compressor) en de AFKX804 (124 st).

U: amfibisch

3e positie: aangedreven voorwielen: K

4e positie: dubbele achteras: W

5e positie: speciaal chassis of lange wielbasis: X

Van de ACKX353, waarvan er door het Franse leger ook 2000 zijn besteld, zijn er in mei 1940 nog maar 760 afgeleverd. In april 1941 wordt in het niet bezette deel van Frankrijk het chassis van een ACKX353 door Joseph Restorny als basis gebruikt voor een door hem ontworpen pantserwagen, aangeduid als CDM (Camouflage du Matériel). Een prototype is klaar in oktober 1942. De plannen voorzien in de productie van 225 voertuigen, maar door de Duitse bezetting van Vichy-Frankrijk worden deze niet gerealiseerd.

In januari 1941 verschijnt de **CCKWX353**, waarvan 13.187 stuks worden gebouwd, bijna allemaal met een open laadbak. Alleen een kleine serie van 60 stuks krijgt een gesloten opbouw (type stock rack). Hij heeft inmiddels het uiterlijk gekregen zoals we dat nu kennen. De ronde voorspatborden van de ACKWX353 zijn vervangen door vrijwel rechte exemplaren, de motorkap is gewijzigd en ook is de platte stalen grill ingevoerd.

Het succes is zodanig dat de eerste contracten in september 1941 worden gevolgd door nieuwe opdrachten. Na een paar kleine aanpassingen verdwijnt de X en wordt de 2½ tons vrachtwagen van Yellow Truck aangeduid als de **CCKW353** in de lange uitvoering (4,166

meter) en **CCKW352** in de korte uitvoering (3,683 meter).

Alles bij elkaar worden er in 1941 64.373 GMC's gebouwd, waarvan 17.361 in de korte uitvoering.

De deelname van de VS aan WO2 in december 1941 leidt tot een enorme toename van de vraag naar vrachtauto's. Alleen al in 1942 rollen in Pontiac, Michigan 125.000 exemplaren uit de fabricagehallen, waarvan de eerste kleine serie van 961 vrachtwagens met een frontstuurcabine, de **AFKWX353**.

Op 10 februari 1942 komt de productie van voertuigen voor de civiele markt geheel tot stilstand. Vanaf die datum wordt het enorme potentieel van G.M. geheel ingezet voor de oorlogsproductie. Buick zal ruim 75.000 Pratt & Whitney motoren bouwen voor de Douglas C47 en C54 vrachtvliegtuigen en de B24 Liberator bommenwerpers en daarnaast ook deelnemen in de productie van de M18 Hellcat tankjager. Fisher Body bouwt onderdelen voor Boeing B29 bommenwerpers en M4 Sherman tanks. Op het gebied van wielvoertuigen neemt Chevrolet het grootste deel van de 1½ tons vrachtwagens voor zijn rekening.

De cab-over-engine uitvoering (frontstuurcabine)

Tegelijk met de klassieke CCKW uitvoering levert Yellow Truck ook een uitvoering met een frontstuurcabine ('cab-over-engine', **C.O.E.**, **AFKWX 353**).

Het eerste contract met het Ordnance Department omvat 60 voertuigen (met de nummers W-492732 t/m W-

492791), alle uitgerust met een open laadbak. Ze worden gevolgd door een tweede opdracht voor 611 voertuigen. Mechanisch zijn ze identiek aan de CCKW uitvoering, zelfs de wielbasis van 164 inch is gelijk. De cabine is afgeleid van de cabine die voor de oorlog al voor civiele voertuigen werd gebruikt en wordt al toegepast op verschillende voertuigen in de AF serie.

Een versie, aangeduid als **AFKWX352**, wordt aangedreven door een minder sterke motor, Model 256, met een cilinderinhoud van 4,196 liter. Hiervan worden er in 1940 maar drie gebouwd (met de nummers W-410899, 412339 en 412340).

De productie van de **AFKWX353**, 6x6, 2½ ton blijft intussen met 7.602 voertuigen zeer beperkt, in vergelijking met de CCKW.

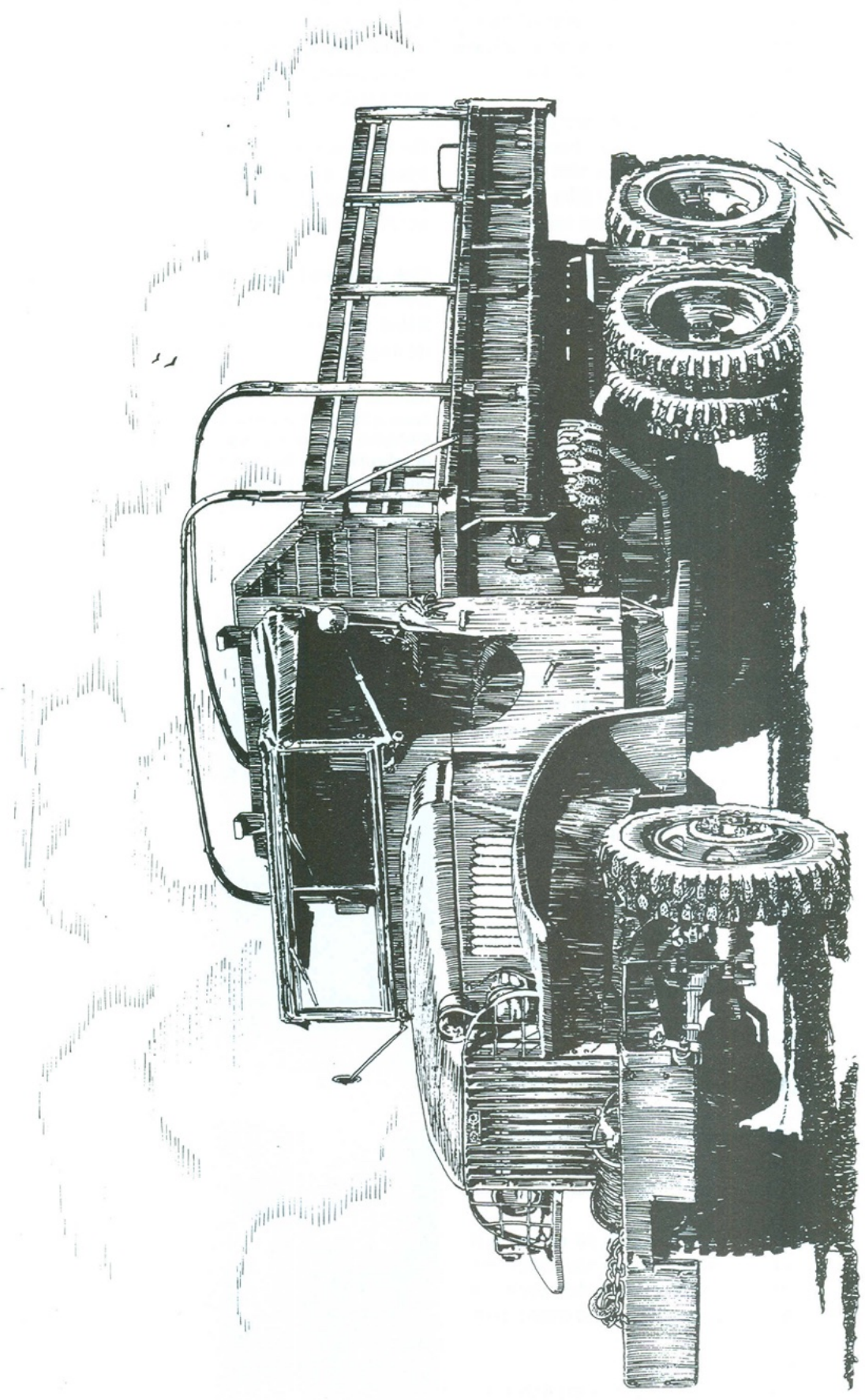
De wegvloer van de GMC

Tegelijk met de productie van de 6x6 begint Yellow Truck in 1941 met de productie van de 6x4 wegvloer, de **CCW353**. Hij is geheel identiek aan de terreinuitvoering, behalve de vooras, die niet is aangedreven en de versnellingsbak die geen lage gearing heeft. Het model blijft tot eind 1942 in productie, er zijn er 23.500 van gebouwd.

Na de oorlog hebben de firma's Heil en Garwood een aantal CCW353 omgebouwd tot brandstoftankwagens met een capaciteit van 1350 US gallons of 5.117 liter.

Een GMC ACK353 van het Franse leger, na de wapenstilstand met Duitsland, in de zomer van 1940. De letter M in het kenteken geeft aan dat het voertuig tot de artillerie behoort.

Ook Studebaker en International hadden van hun modellen US6x4, U7 en U8 resp. M5 6x4 een weguitvoering. Omdat deze voertuigen zich officieel niet in moeilijk terrein mochten begeven, was hun officiële laadvermogen vastgesteld op 5 ton resp. 2½ ton.

1943 wordt algemeen beschouwd als het jaar waarin de Tweede Wereldoorlog een keerpunt bereikt. In februari capituleert het Zesde Leger van Von Paulus bij Stalingrad, in mei wordt Rommels Afrika Korps uit Afrika verjaagd en in de Stille Oceaan beginnen de Amerikaanse strijdkrachten aan een reeks overwinningen bij de Salomons en de Gilbert eilanden en op Nieuw Guinea. In juli landen de gecombineerde Anglo-Amerikaanse legers op Sicilië en vervolgens, enkele maanden later, in het zuiden van Italië.

Er is voor al deze operaties veel materieel nodig, niet alleen voor de opbouw van de Amerikaanse strijdkrachten in Europa, maar ook voor de uitrusting van de steeds groter wordende Geallieerde legers.

Op het gebied van de automobielpductie wordt in 1943 een record gevestigd, met de productie van ongeveer 730.000 eenheden, waarvan alleen al 193.177 2½ tons vrachtwagens. Het merendeel hiervan is GMC CCKW.

Bij dergelijke aantallen is het essentieel om zo efficiënt mogelijk met grondstoffen om te springen, vooral met staal. Voor de GMC betekent dit dat de dichte torpedo cabine wordt vervangen door een open cabine met canvas dak en de stalen laadbak door een van hout. Het nieuwe, lagere silhouet brengt General Motors, maar ook Studebaker en International er toe om enkele nieuwe speciale low silhouet prototypes te ontwikkelen, doch deze worden niet in serieproductie genomen.

DE CONCURRENTEN VAN DE GMC

Omdat de behoefte aan vrachtwagens enorm was toenomen ontkwam het Amerikaanse leger er niet aan naast GMC ook andere fabrikanten in te schakelen bij de productie van 2½ tons vrachtwagens. In 1940 en 1941 had men al verschillende prototypes getest en afgewezen, maar in 1942 moest men toch bakzeil halen. In 1941 had **Studebaker** in South Bend, Indiana al een aantal CCKW353's gebouwd, doch dit werd niet voortgezet, omdat dit ingrijpende veranderingen noodzakelijk maakte aan de productielijnen. Derhalve werd besloten dat Studebaker zijn eigen voertuigen zou bouwen.

Een bijkomend aspect was dat fabrikanten er ook niet op gesteld waren de producten van concurrenten ongewijzigd na te bouwen omdat ze vreesden daardoor achterstand op te lopen op het gebied van ontwerp en ontwikkeling.

De productie van militaire modellen 6x4 en 6x6 voertuigen begon in januari 1942 en in maart werden er al 4000 per maand gemaakt. In totaal zijn 197.678 **US6** en **US6x4** vrachtwagens gebouwd., in 13 verschillende

uitvoeringen. Het merendeel hiervan werd in het kader van de Leen- en Pachtwet geleverd aan Groot-Brittannië, de Sovjet-Unie, China en Brazilië. Hoewel beide types uiterlijk sterk op de GMC CCKW leken, waren maar enkele onderdelen, zoals de wielen met banden, het zelfde en uitwisselbaar.

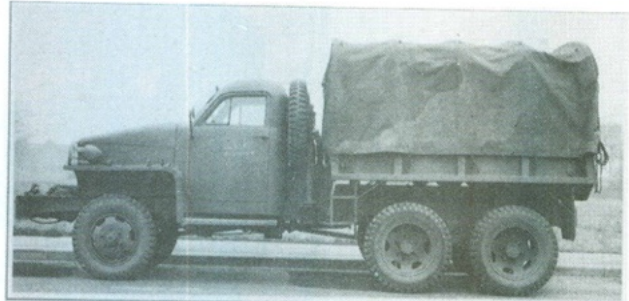
De Studebakers hadden een Hercules JXD, 6-cilinder lijnmotor, inhoud 5,245 liter en een vermogen van 88 pk. Deze motor werd ook gebruikt voor de M3A1 White Scoutcar en de M8 en M20 pantserwagens van Ford.

Ook **International Harvester** in Chicago bouwde 6x6, 2½ tons vrachtwagens, de modellen **M-5-6** en **M-5H-6**. Deze waren vooral bestemd voor de US Navy en de mariniers.

Bovenste foto: een Studebaker US6 met kort chassis (wielenbasis 3,7859 m) in Britse kleuren.

Middelste foto: een trekker, model US6x4 U6 met oplegger, in gebruik bij de Royal Air Force.

Onderste foto: het enige verschil tussen de terreinuitvoering (6x6) en de weguitvoering (6x4) is de wel of niet aangedreven vooras.

(wordt vervolgd)

SCALE - LINE

HOBBY & MODELBOUW

KWELKADE 53J 4001 RL TIEL TEL. / FAX 0344 - 631162 WWW.SCALE-LINE.COM

Op 1 maart 2001

was het 2 jaar geleden dat wij onze winkel openden
Mede door de vele trouwe klanten van de Twenot die wij met regelmaat mogen ontvangen in onze winkel zijn wij in staat geweest om onze winkel te laten uitgroeien tot de grootste modelbouw speciaalzaak van de Betuwe en omgeving.

Om dit te vieren geven wij op vertoon van uw Twenotpas in de 2 weken na het verschijnen van het Twenot clubblad,
u in de winkel een korting van 20 % op alle modelbouwdozen en modelbouwproducten.
(Dit met uitzondering van de speciale aanbiedingen, boeken en r.c.)

SPECIALE AANBEIDINGEN

Dragon alle figuren 1/35 van 19,95 voor 14,95

SDKFZ.184 "Elafant" van 97,95 voor 73,95

Scale-line set met kisten gevuld met Duitse wapens
en uitrustingsstukken van 32,95 voor 22,95

Tamiya c.d. rom met zeer veel foto's, tekeningen, markings enz. enz.
keuze uit Tiger I, T34, Sherman tank een aanrader voor 110,00

In de winkel nog een groot aantal sterk afgeprijsde kits aanwezig
Ook hebben we weer een nieuwe voorraad boeken, de nieuwste modellen van o.a. Ultracast, Criël,
Accurate armour, Resicast enz. enz. voor u op voorraad

Tevens wilden wij van deze gelegenheid gebruik maken om enkele mensen met namen te bedanken
voor hun inzet binnen onze zaak

Govert Boogaart voor al zijn inzet in de winkel
Monique van Etten voor alle hulp bij de beursverkopen
Marc van Etten als eindcontroleur nieuwe modellen
Jeroen Veen als eindcontroleur nieuwe modellen
Jeroen Gerlofs als masterbouwer en productie
Chiel Seton als masterbouwer
Danny Raadgever als masterbouwer
Alex v.d. Wetering als masterbouwer
Peter Mertz als masterbouwer en grafisch ontwerper
Jan Snippe als webmaster

Openingstijden winkel

Maandag 13.00 - 17.00 uur

Dinsdag gesloten

Woensdag - Donderdag - Vrijdag 10.00 - 12.00 / 13.00 - 17.00 uur

Zaterdag 9.00 - 16.00 uur Donderdag koopavond 18.00 - 20.00 uur

Nu ook op het internet te bezoeken www.scale-line.com

Het is even wennen, maar wanneer je de YPR in de Nassau Blauwe uitvoering eenmaal hebt gezien valt het best mee.

Ik ben sinds twee jaar ingedeeld bij het Pantserwagen Peloton (PawPel) 534, in het district Noord Brabant/Limburg te Breda. Het is een goed gemotiveerde eenheid, waarin goed te werken valt. Hij bestaat uitsluitend uit vrijwilligers die gek genoeg zijn om in weer en wind, te pas en te onpas klaar staan om te doen wat er van hen verwacht wordt.

Het dienen bij een PawPel is een extra taak binnen de Koninklijke Marechaussee, waar ik sedert 1986 werkzaam ben. Mijn dagelijkse werkzaamheden verricht ik als motorrijder bij het Mobiel Toezicht Vreemdelingen van de KMar in het Venlose.

De Koninklijke Marechaussee heeft sinds 1993 de YPR 765 in dienst als vervanger voor de ons zo bekende M113. De KMar heeft in een aantal districten verscheidene YPR's tot haar beschikking, die wanneer nodig, worden ingezet.

Geschiedenis en taakstelling

Tijdens de Tweede Wereld oorlog zijn er voor het eerst gepantserde voertuigen verschenen die werden gebruikt voor het snel en veilig vervoeren van infanterie manschappen naar het slagveld. De Duitse Hanomag 250/251 en de Amerikaanse M 3 halftrack waren daarvan een bekend voorbeeld. Het nadeel

van de halftrack was dat hij geen gepantserd dak had. De bemanning en infanterie eenheden waren hierdoor toch nog gedeeltelijk blootgesteld aan rondvliegende granaatscherven, handgranaten en handvuurwapens.

Het heeft even geduurd maar uiteindelijk kwam er in 1952 de Armoured Personnel Carrier (APC) in de vorm van de M 75. Het concept was een volledig gepantserd voertuig met rupsbanden. Het kon zich weren tegen granaatscherven en de meeste handvuurwapens. Het Amerikaanse leger bleef bij deze basis configuratie in de vorm van de M 59 en de beroemde M113.

De M113 werd in 1959 geïntroduceerd. Hij was bedoeld om als "slagveld taxi" te dienen. Hij zou een gedeelte van een peloton infanterie naar het slagveld brengen, waarna deze te voet verder zouden gaan.

De M113 heeft in Nederland en veel andere landen zijn sporen verdiend. Zelfs tegenwoordig is de hij nog steeds een succesnummer.

Eind jaren '60 heeft de Ford Motor Corporation een sterk gemoderniseerde versie van de M113 ontwikkeld in de vorm van de XM765. Ondanks dat het Amerikaanse leger er niet in was geïnteresseerd, werd deze wel geëxporteerd en verkocht aan onder andere Korea, de Filipijnen, België en Nederland. De XM765 werd bij ons bekend als de "YPR 765".

Het PawPel heeft in eerste instantie een ondersteunende taak voor een tweetal antiterreur eenheden van de Nederlandse Krijgsmacht. Daarnaast wordt het opgeroepen bij grootschalige, uit de hand gelopen rellen. Zodoende gebruiken we tegenwoordig dit voertuig nog steeds als "slagveld taxi", om de mannen en vrouwen van het Bijstands Peloton, zeg maar de Mobiele Eenheid van de KMar, naar een rel te transporteren.

Mocht een bepaalde situatie dusdanig uit de hand lopen dat de top van de geweldsspiraal bereikt is, worden wij ingezet om de mannen van een bepaalde antiterreureenheid zo snel mogelijk vanuit een uitgangspositie naar de "brandhaard" te brengen. Zodoende kunnen die mannen doen wat er van hen verlangd wordt.

Vandaar ook is er een trapconstructie boven op de YPR ontwikkeld. Inzet hierbij is het eventueel bestormen van een gebouw waar een gijzeling gaande is, of naar een gekaapt vliegtuig dat op een vliegveld geparkeerd staat. Met een additioneel dozerblad kunnen we barricades slechten en geblokkeerde wegen vrij maken, zoals tijdens de boeren protesten in en rond Den Haag, een aantal jaren geleden.

Ook kunnen wij worden ingezet bij civiele calamiteiten zoals overstromingen en ander natuurgeweld. Maar natuurlijk zijn wij ook te zien bij de open dagen van de vier krijgsmachtdelen, waar wij vaak demonstraties geven.

Wij verplaatsen ons niet met een dieplader, maar rijden zelf, met een maximale snelheid van zo'n 70 km/u, in een verkapte vorm van een colonne over snel-, rijks-, provinciale en andere wegen naar verscheidene locaties. Wie weet komen wij elkaar eens tegen.

De commandostructuur in de YPR is bij de KMar anders dan bij de Landmacht. Bij ons is eenieder zowel bestuurder als voertuigcommandant/boordschutter. Het voordeel hierbij is dat we tijdens lange ritten en oefeningen c.q. daadwerkelijke inzet, elkaar kunnen afwisselen. Hiernaast is er wel een commandant, de C-PawPel, die ons in goede banen dient te leiden...

Aanpassingen

De YPR uitvoering zoals die bij de KMar rond tuft, heeft een 38-tal aanpassingen ondergaan die anders zijn dan de standaard NL uitvoering bij de Landmacht. Deze aanpassingen zijn vanwege de operationele inzetbaarheid. Er zijn bijvoorbeeld geen banken in het midden van de laadruimte, de boegolflaat is verwijderd en er is een opstapbeugel aan het plafond in de laadruimte bevestigd die dient als opstap voor de leden van een antiterreureenheid.

Er is een hydraulisch systeem ontwikkeld en ingebouwd om een dozerblad te kunnen bevestigen en bedienen. Dit kan door zowel de bestuurder als de commandant worden bediend. Op het dak zijn er

bevestigingspunten om de trapconstructie te kunnen plaatsen. Er zijn op het dek loopvlakken geconstrueerd en ga zo maar door. Er zijn speciale ruiten gemaakt, die het ons, bestuurders, aangenamer maakt om met de YPR te rijden, doordat we met ons hoofd uit de regen en wind zitten, wanneer we ons met volle snelheid verplaatsen over de weg.

Het model

Zoals eens is beweerd in de discussiegroep op de internetsite van de Twenot, is er maar één model van de YPR te verkrijgen en dat is de KIFV, de Korean Infantry Fighting Vehicle van Academy. En ja... er moet heel wat gebeuren om er een Nederlandse versie uit te krijgen en dat betekent dat er veel moet worden "gescratchbuild". Zo moeten de mangaten van de boordschutter en de commandant worden verhoogd. Er is een ander soort luik bij zowel de commandant als de bestuurder. Het laadluik moet worden vergroot. In de Koreaanse versie heeft de bestuurder een stuur i.p.v. de bekende "sticks". Het achterdek is behoorlijk anders dan bij de NL versie. De achterklep met instapdeur is totaal anders, en ga zo maar door.

Maar buiten dit soort hoofdbrekens (lees: uitdagingen) is het een model dat zich goed laat bouwen. Hiernaast heb ik dus ook nog eens zelf de bovengenoemde bevestigingspunten voor het dozerblad en de trap gescratchbuild. De trap zelf is uiteraard ook van eigen makelij en geheel volgens de Technische Handleiding.

De antiterreur figuren zijn omgebouwd uit de figuren van de NYPD Riot Squad van Dragon. De twee wachtmeesters van de marechaussee zijn omgebouwde figuren van Hornet. Het zijn twee dezelfde figuren, nl. Russische tankbemanning, dit vanwege de tank-caps die goed overeenkomen met die van ons.

Ik had graag nog meer willen uitweiden over het PawPel met hun daadwerkelijk gedane acties, zeker die uit het recente verleden, maar gezien de tactische aard van onze taakstelling is dat, begrijpelijk, niet gewenst.

Met vriendelijke groet,

Henk Smith.

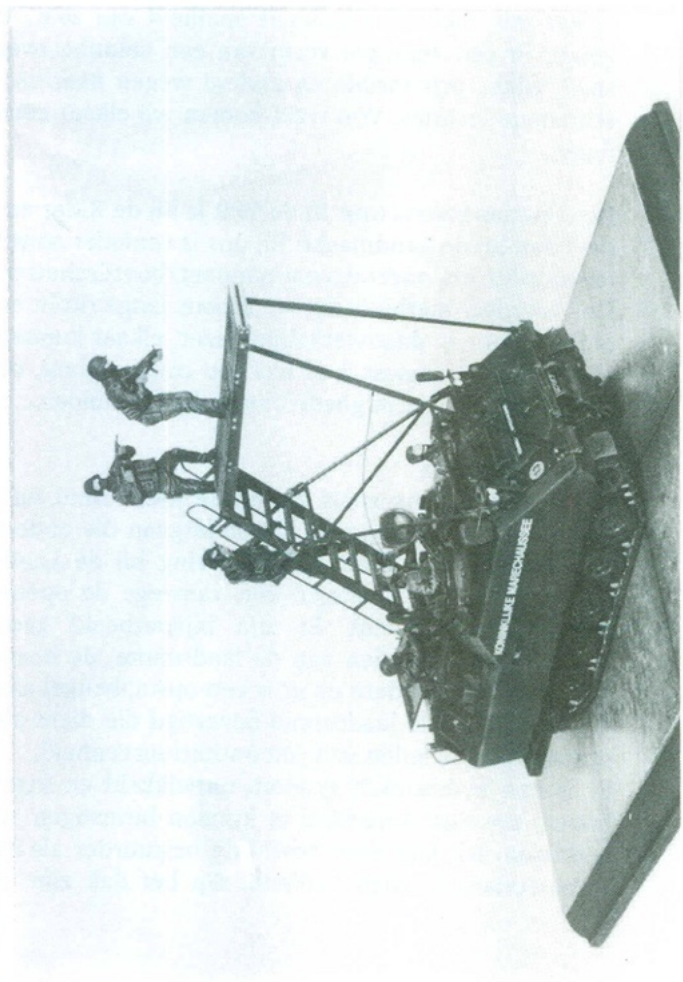
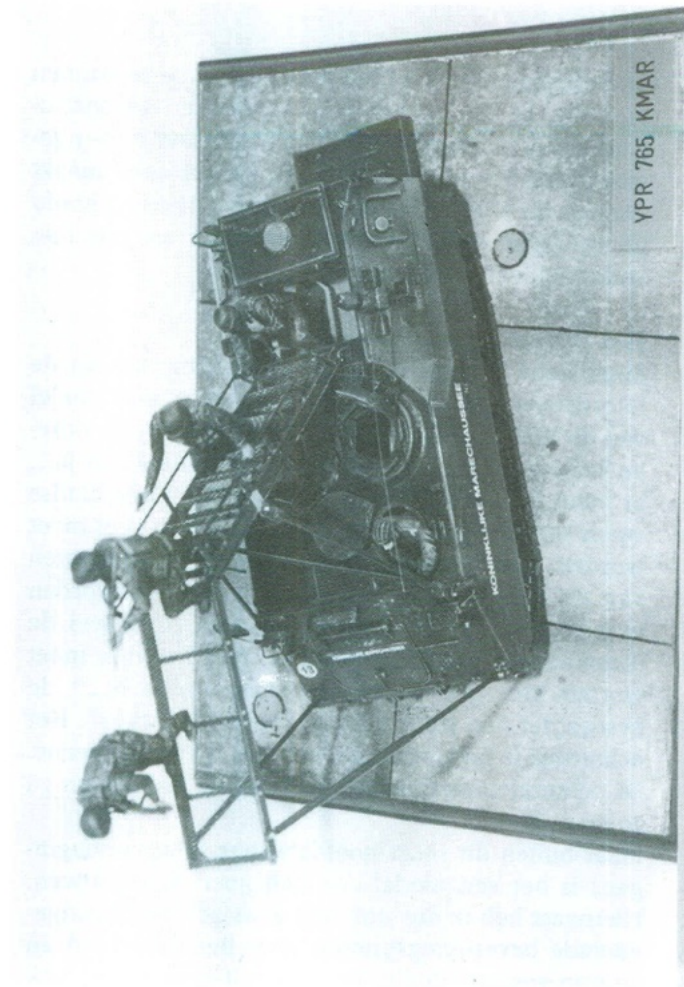
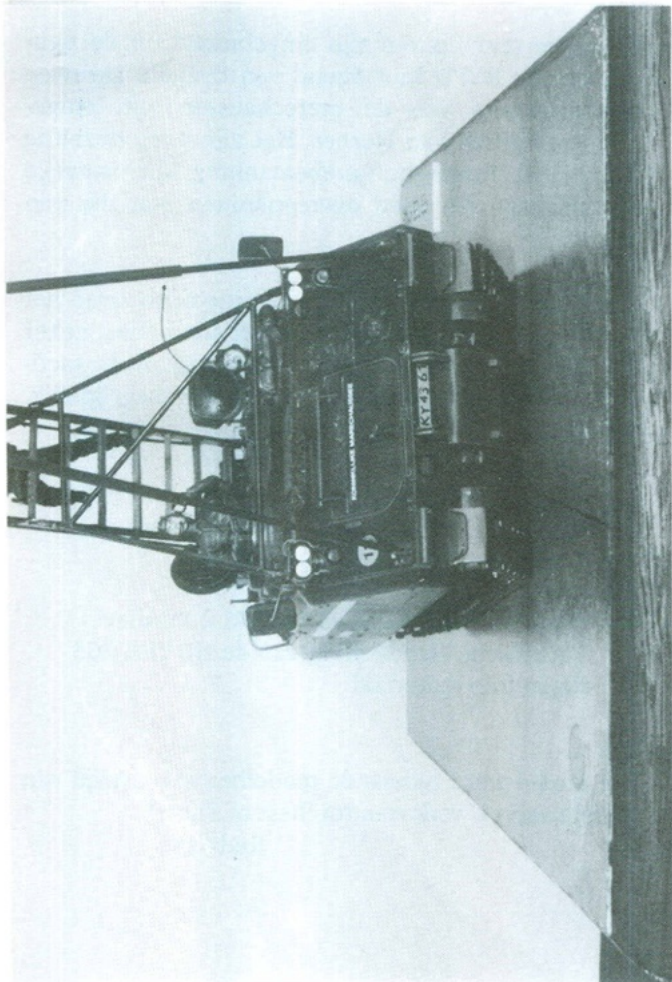
Referenties:

- . Osprey Vanguard nr 43 "The M 2 Bradley"
- . Technische Handleiding van de NL YPR 765
- . Eigen foto materiaal

PS:

Het model werd tijdens de modelbouwwedstrijd van 24 februari j.l. verkozen tot 'Best of Show'

Redactie.

'Tugs and Gliders to Arnhem', interessante raakvlakken voor de modelbouwers.

Arie-Jan van Hees

Als TWENOT lid en als auteur van mijn recentelijk verschenen boek *'Tugs and Gliders to Arnhem', a detailed survey of the British Glider towing operations during Operation Market Garden, 17, 18 and 19 september 1944* was ik aanwezig op de 3e ledenbijeenkomst van 2000 in het Cavaleriemuseum in Amersfoort.

Nu zult u zich als lezer misschien afvragen 'wat moet ik als tank- c.q. voertuigmodelbouwer met 'tugs en gliders', ofwel sleeptoestellen en zweefvliegtuigen? Welnu, aangezien ik zelf modelbouwer ben (zowel vliegtuigen als tanks, kanonnen en soft skin) denk ik dat mijn boek antwoord geeft op een aantal vragen, die in de Slag om Arnhem geïnteresseerde modelbouwers zich regelmatig stellen.

Naast verhalen van Glider Pilots en RAF personeel geeft mijn boek inzicht in de hoeveelheden materieel die vervoerd werden naar de landingzones ten westen van Wolfheze. Een duidelijke analyse per vliegbasis toont de aantallen jeeps, 6-ponders, 17-ponders, pack houwtissers, brencarriers en andere 'hardware' welke vanuit Engeland vertrokken en uiteindelijk in Nederland aankwamen.

Een apart hoofdstuk toont nog niet eerder verschenen fotomateriaal, afkomstig van het Airborne Forces Development Centre, waarop diverse belading-

proeven te zien zijn. Bijvoorbeeld: een jeep plus trailer met een 75 mm pack houwtisser die in een Horsa worden gemanoeuvreerd, of de airborne versie van de Morris Commercial C8.

Ook de specifieke voertuigmodificaties om de standaard casco's aan te passen aan het vervoer per zweefvliegtuig worden behandeld. Voorts is de specifieke Wartime Establishments van een Airlanding Battalion opgenomen. Kortom, genoeg aanknopingspunten voor de modelbouwer.

Ed Ragas, redacteur van het blad *Bulletin Airwar 1939-1945*, schreef onder meer:

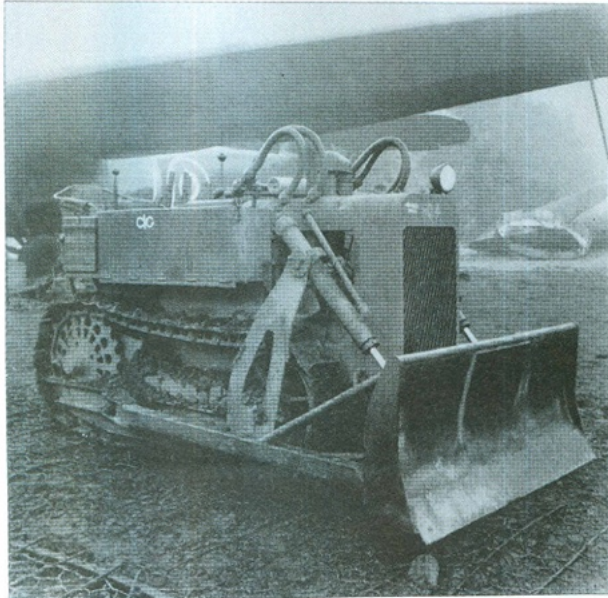
'Het is in feite het eerste documentaire boek over het Glider Pilot Regiment dat is uitgegeven. Daarmee zijn vooral de leden van de Glider Pilot Regimental Association heel erg blij. Zij noemen dit boekwerk nu al het standaardwerk op dit terrein. Nu hebben zij daar niet helemaal ongelijk in, want in de korte tijd die mij ter beschikking stond om dit boek te bekijken, kwam ik tot slechts een conclusie: COMPLEET.'

Het is een zeer gedetailleerd boekwerk geworden. Alles wat ook maar enigszins te maken had met de hele operatie van de Glider Pilots vinden we in dit boek terug. Van voorbereiding tot aan de landingen. Aan de hand van dit boek is precies na te gaan wat er aan materieel en manschappen per glider is vervoerd.

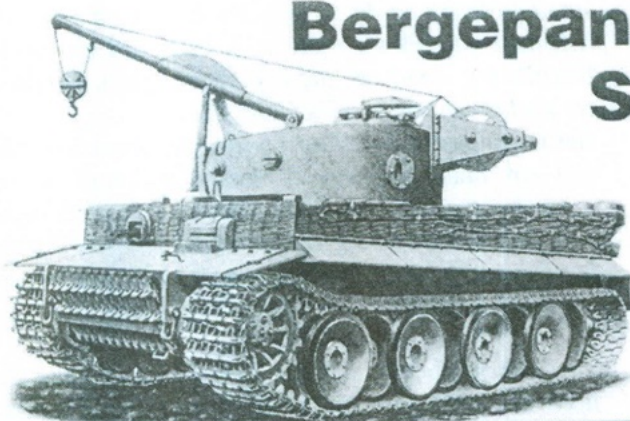
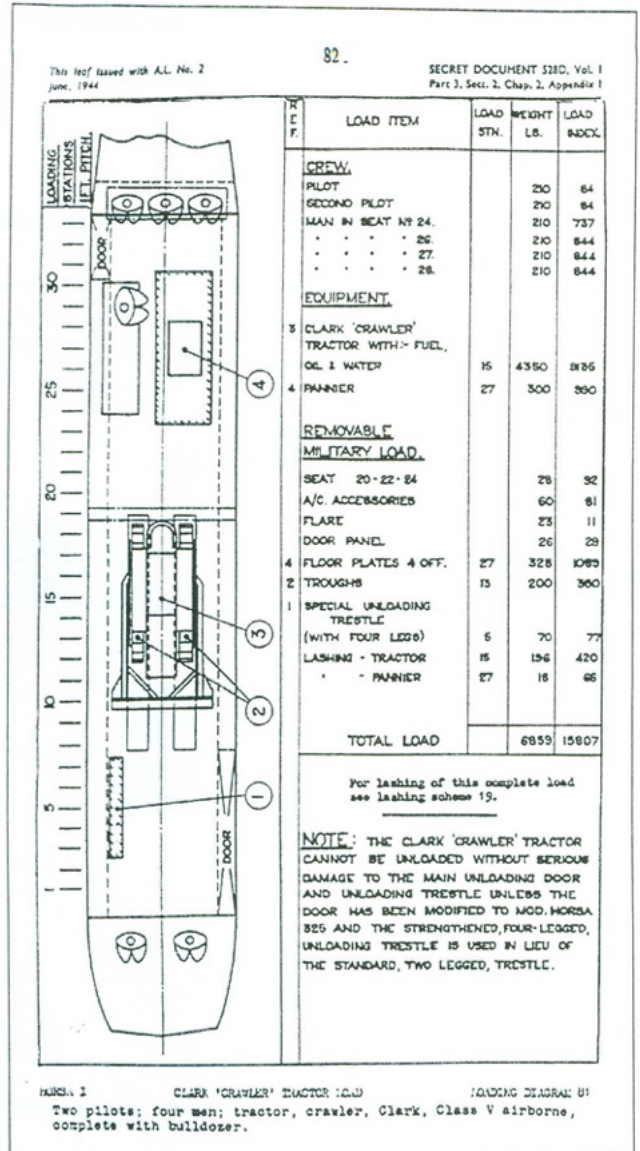
Tien jaar studie ging aan dit boek vooraf en zo te zien heeft de auteur zo ongeveer alles boven water kunnen krijgen wat de glider operaties naar Arnhem betreft. Ik zeg niets teveel als dat de auteur met dit boekwerk een belangrijk stukje geschiedenis van de luchtoorlog aan de vergetelheid heeft ontrukkt. Mijn complimenten daarvoor. Al lezend door dit boek heb ik eindelijk een

aantal facetten van deze operatie goed begrepen. Dit is werkelijk een standaard werk en mag wat mij betreft in geen enkele boekenkast ontbreken.'

Het in het Engels geschreven boek is in eigen beheer uitgegeven en geproduceerd op A4 formaat. Het is genaaid en voorzien van een harde kaft. De 288 pagina's zijn geïllustreerd met 225 foto's en diagrammen. Het is te bestellen door f 79,95 (inclusief porto en een stevige kartonnen verpakking) over te maken naar girorekening 4594667 of bankrekening 57.70.54.821 t.n.v. A.J. van Hees, Courtpendu 7, 6245 PE Eijsden.

De Clarkair 'Crawler' Model CA-1 bulldozer, waarvan er één naar Arnhem werd meegenomen (fotocollectie AJvH). Rechts het ladingschema van de Horsa waarin hij werd vervoerd.

Bergepanzer Tiger SdKfz 185

AMC
MODELS

72101

Short-run

1/72 scale model kit

RECOMMENDED FOR ADVANCED MODELERS • SUITABLE FOR CHILDREN UNDER 3 YEARS

Speciaal voor modelbouwende vaders die iets aardigs zoeken voor hun zeer jonge kinderen!

Het 1:72 model van de Bergepanzer Tiger, SdKfz. 185 van AMC Models is geschikt voor kinderen onder 3 jaar!

(met dank aan Henri Klom!)

Kangaroos

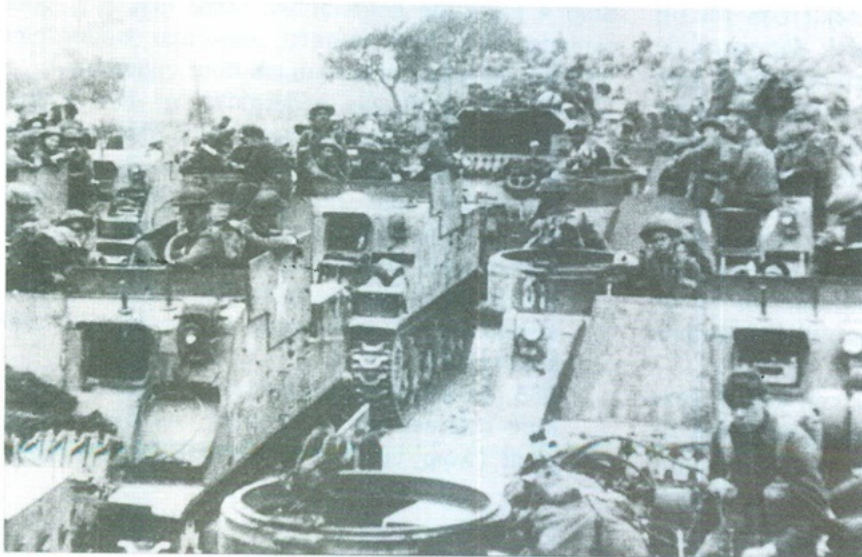
In een van de laatste nummers van *Military Modelling* las ik een aardig stukje over de Kangaroo, die wellicht als de eerste echte geallieerde *pri* (pantser rups infanterie) kan worden beschouwd. Het is geschreven door Brian S. Baxter, de Technical Historian van het Royal Electrical and Mechanical Engineers Museum of Technology, en je mag er dus van uitgaan dat hij weet waar hij het over heeft. Hij schrijft o.m. het volgende:

Tijdens WO2 was het gebruikelijk militaire eenheden een codenaam te geven, zodat geschreven berichten of radioboodschappen de veiligheid niet in gevaar zouden brengen. In dit verband hadden detachementen van sommige werkplaatsen van de Royal Canadian Electrical and Mechanical Engineers (RCEME) dierennamen. Een zo'n vooruitgeschoven detachement (Advanced Workshop Detachment - AWD-) had de naam 'Kangaroo' en het was deze eenheid die als eerste de opdracht kreeg om overvullige Priest gemechaniseerde houwitsers om te bouwen tot gepantserde personeelvoertuigen. Er is weinig fantasie voor nodig om te bedenken dat de omgebouwde voertuigen al snel werden aangeduid als 'Kangaroo Carriers', in het spraakgebruik al gauw afgekort tot 'Kangaroos'. (Dit is dus het voertuig waarvan Italeri destijds een model heeft uitgebracht, dat onlangs weer is heruitgegeven. -Red.-).

De AWD 'Kangaroo' stond onder het commando van Majoor G.A. Wiggan, RCEME en kreeg de opdracht om de Priests om te bouwen een week voordat de voertuigen nodig waren voor de operatie waarvoor men ze in gedachten had, namelijk de aanval van het Canadese 2e Corps op Falaise. In de avond van de 31e juli 1944 kreeg brigadegeneraal G.M. Grant, Deputy Director Mechanical Engineering van het 1st Canadian Army, de opdracht om op 9 augustus 1944 72 Priests te hebben omgebouwd. Vervolgens werd de datum vervroegd naar 6 augustus met de aantekening om op 5 augustus 'zoveel mogelijk voertuigen klaar te hebben'.

Het zouden er uiteindelijk 55 worden.

Priest Kangaroos staan klaar voor de aanval van de 3e Canadese Infanterie Divisie op Boulogne, 17 september 1944

AWD Kangaroo was gevestigd in de omgeving van Bayeux. Veertien RCEME en REME eenheden bundelden hun krachten om het werk uit te voeren. De voertuigen moesten namelijk ook geheel worden nagezien en dat kostte veel mankracht en vereiste grote voorraden reservedelen.

In eerste instantie werd de pantserplaat waarmee de opening voor het kanon werd afgedicht, van uitgeschakelde pantservoertuigen afgehaald. Toen deze bron uitgeput raakte stapte men over op pantserplaten van gestrande landingsvaartuigen, totdat de Navy daartegen bezwaar ging maken. Van toen af werd de opening afgedicht met dubbele platen van niet gepantserd staal, waarbij de 25 mm ruimte tussen de platen werd opgevuld met zand. De afdichting mocht niet permanent zijn omdat de voertuigen weer in hun oorspronkelijke staat (gemechaniseerd geschut) moesten kunnen worden teruggebracht.

Het werk was klaar op 5 augustus 1944, om 8 uur 's avonds. Luitenant-generaal Crerar, commandant van het 1st Canadian Army, sprak hierover tegen Brigadegeneraal Grant zijn waardering uit, hetgeen aan de troepen werd doorgegeven. Majoor Wiggan werd later benoemd tot MBE.

De ombouw van Ram tanks tot gepantserd personeelvoertuig werd uitgevoerd in Engeland, in verschillende REME en RCEME centrale en basis werkplaatsen.

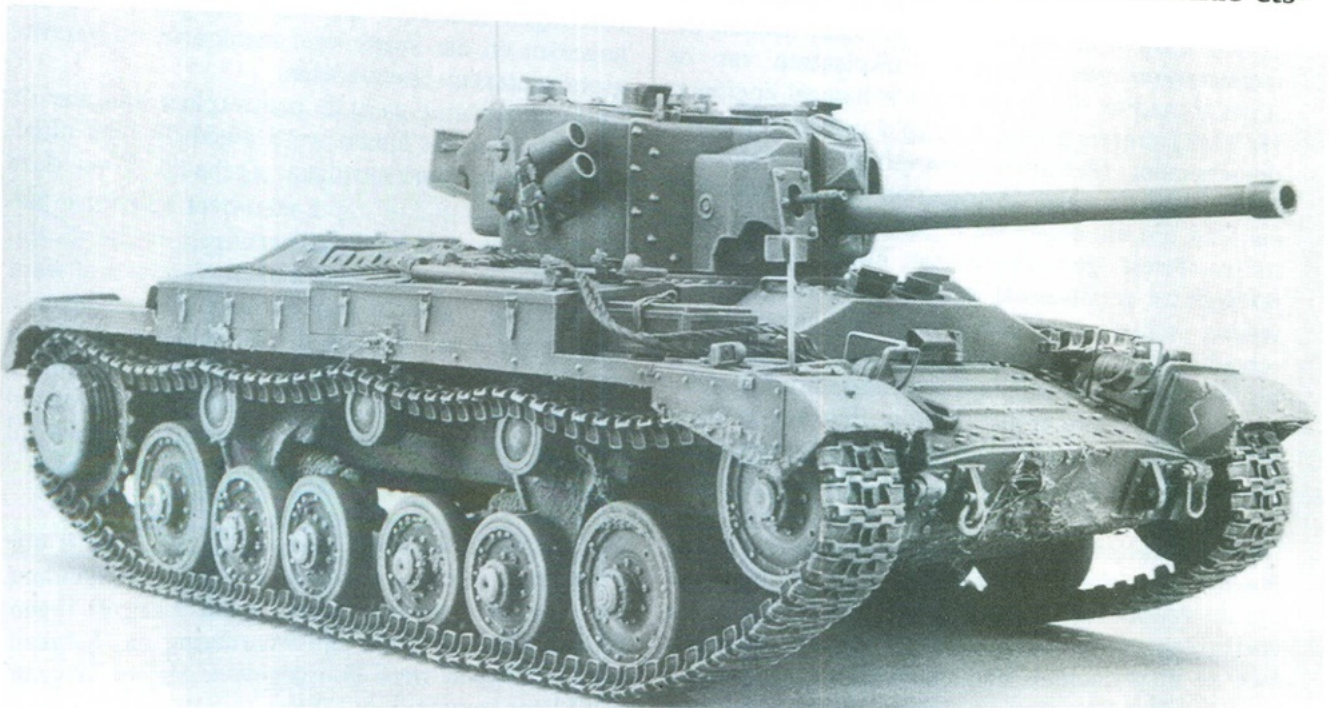
Later zijn tijdens de veldtocht in West Europa door het Britse 2e Leger experimenten uitgevoerd waarbij Churchill tanks fungeerden als trekker voor leeggehaalde rompen van Cromwell en Centaur tanks,

waarin zowel in de toren als in de romp, infanterie werd vervoerd. Zowel deze experimenten als het idee van de Kangaroo was weer ontleend aan proeven die het Canadese leger al eerder in Italië had uitgevoerd, waarbij lege rompen van Universal Carriers als APC waren gebruikt.

Kees Blijleven

De Infantry Tank Mk.III 'Valentine' Mk. X/XI van Maquette Kees Blijleven

De doos, met op het deksel een fraaie kleurenschildering van een Valentine Mk.XI, bevat acht gietramen in vier kleuren plastic. Deels zijn ze gelijk aan die in de Toga doos van de Valentine Mk.II die ik al een paar jaar in kast heb staan, deels zijn ze nieuw, o.a. het raam met de onderdelen voor de koepel. Die met de rupsbandschakels lijkt ook nieuw. De onderdelen zijn gedeeltelijk aan de grove kant, maar toch ook wel redelijk gedetailleerd. In ieder geval kan je er een model van maken waar menigeen een paar jaar geleden nog reikhalzend naar uitkeek. En wil je verder detailleren, dan zijn er verschillende etssetjes te koop.

De bouw

Stap 1, de onderromp. De onderdelen bevatten in mijn geval veel flash, dus goed schuren en vijlen.

Stap 2, het loopwerk van het 'slow motion type', zoals dat halverwege de jaren dertig voor de A9 Cruisertank was ontworpen. Het voldeed overigens goed.

In de vier onderdelen C46 zaten behoorlijk grote krimp-gaten, die eerst moeten worden opgevuld. De doos bevat twee sets wielen, te weten het oude model dat voor de uitvoeringen Mk.I t/m Mk.VII werd gebruikt en het nieuwe model, dat vanaf de Mk.VIII werd toegepast. De loopstellen laten zich zonder problemen in elkaar zetten. Let er wel op dat het grote wiel in een lijn komt te staan met de beide kleine wielen. Hiervoor moet je de nokjes aan de achterkant van de delen C45 wegvijlen. Doe je dit niet goed, dan passen de rupsbanden er niet goed omheen. Verstandiger is het wellicht om met het vastlijmen van de wielen te wachten tot je de rupsbanden gaat monteren. Dit om uitlijnproblemen te voorkomen.

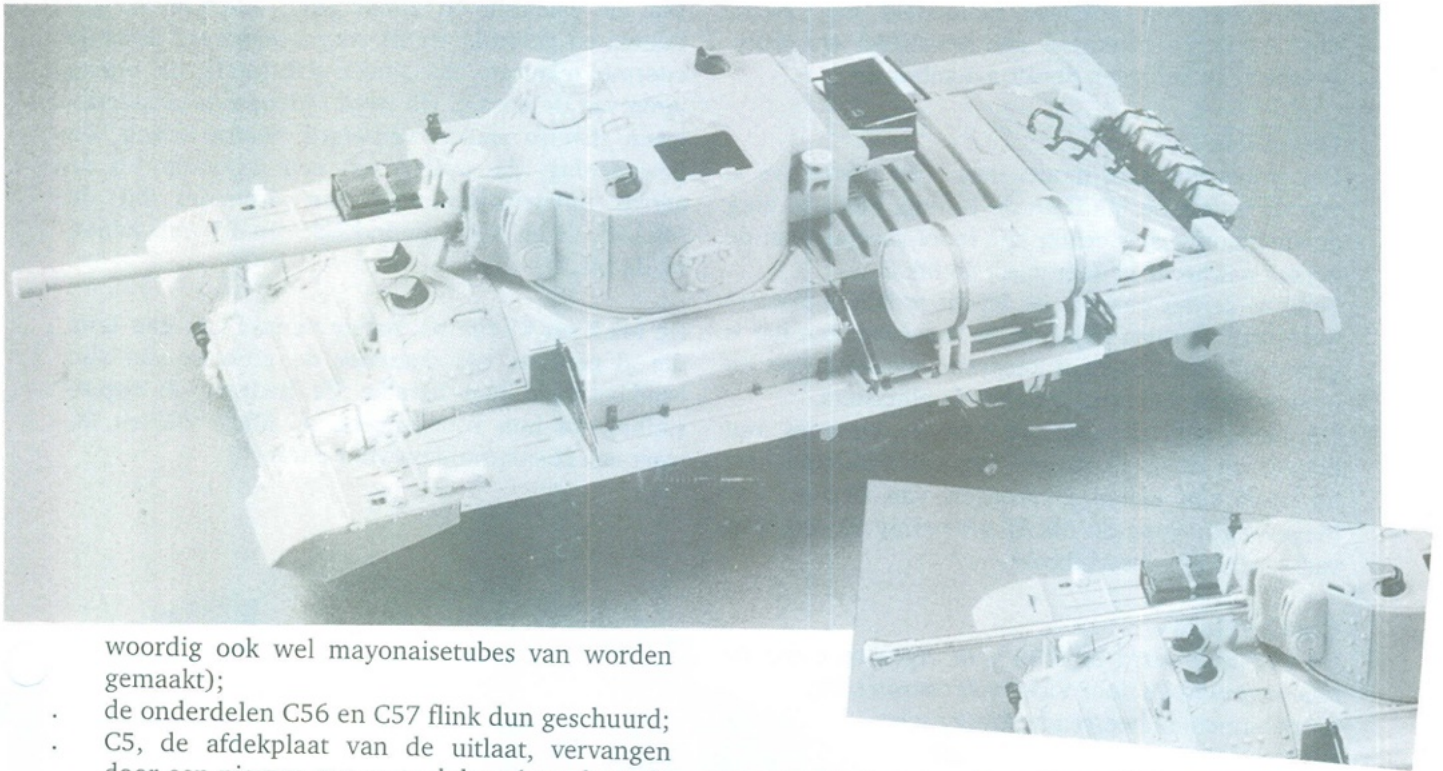
Stap 3: zodra de loopstellen klaar zijn kan je deze op hun plaats lijmen en dan in deze stap ook de rupsen samenstellen en monteren. Een tijdrovende klus, die ik liefst over een paar avonden uitsmeer. Ik

maakte secties van tien schakels, die ik vervolgens om de wielen heen legde. Zolang de lijm niet is uitgehard laten ze zich goed in vorm modelleren. Het is en blijft overigens een prutswerk, waarbij gelijmde schakels wel weer eens loslaten en dus opnieuw moeten worden gelijmd. Het eindresultaat oogt echter goed.

Met het monteren van de hijsogen C61 en eventueel G27 kan je beter wachten tot het hele model klaar is.

Stap 4 en 5, de bovenbouw. Deze laat zich goed samenstellen. Wel kunnen sommige onderdelen worden verbeterd of vervangen door eigenbouw:

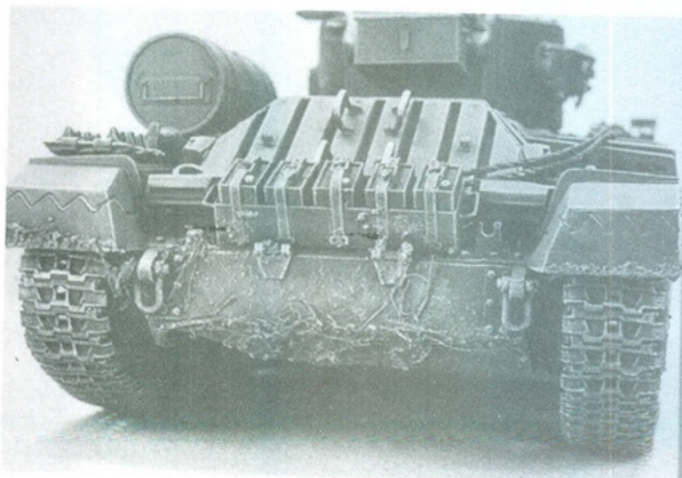
- C58 en C59, de opbergkist op het rechter spatbord heb ik vervangen door een rekje van plastic strip en hoekprofiel, waar ik 'plankjes' van balsa hout heb gedaan (je kunt deze plankjes ook maken van een strookje karton van bijvoorbeeld de achterkant van een schrijfblok);
- G5 en G6, de bestuurdersluiken: de handgrepen afsnijden en vervangen door nieuwe van koperdraad;
- C53, de uitlaat, opengeboord en geschraapt. Je kunt ook een nieuwe maken van dun metaalplaat (waar vroeger tandpastatubes en tegen-

woordig ook wel mayonaisetubes van worden gemaakt);

- de onderdelen C56 en C57 flink dun geschuurd;
- C5, de afdekplaat van de uitlaat, vervangen door een nieuwe van metaalplaat (van de oude tandpastatube);
- de schop en de koevoet (C60) losgemaakt en met nieuwe beugeltjes en riempjes (van een strookje papier van een bankbiljet) op hun plaats bevestigd;
- de stang van de spiegel (C70) vervangen door een dunnere van staaldraad;
- ook de handgrepen van de brandstofblikken (G30) vervangen door nieuwe van koperdraad;
- de handgrepen van de motorluiken (C62) zijn in feite te dik, maar door hun specifieke vorm zijn ze moeilijk zelf maken. Ik heb ze dus maar op hun plaats gelijmd. De bij dit artikel gevoegde foto's zijn niet van mijn model, maar overgenomen uit het Franse blad Steelmasters. De bouwer van deze Valentine heeft de handgrepen op de voorste motorluiken weggelaten en de overblijvende gaten niet opgevuld. Het is een keuze!

Stap 6. De extra brandstoftank werd alleen door de Russen gebruikt.

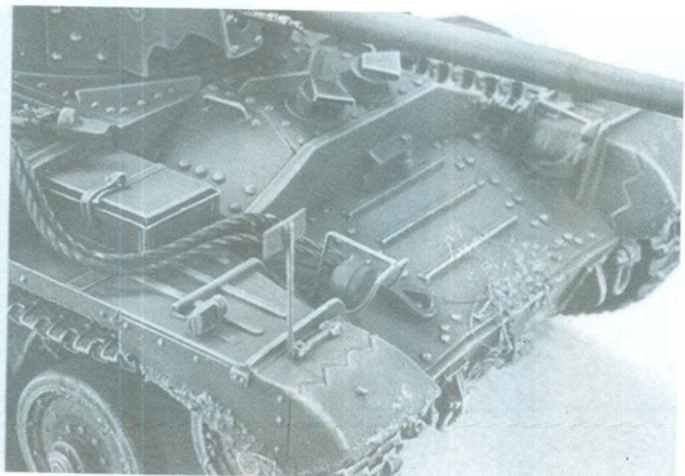

Stap 7 en 8, de toren. Deze laat zich keurig volgens de bouwtekening samenstellen. De steunen van de kist aan de achterkant van de toren zijn grof en moeten dunner worden geschuurd of worden vervangen door eigenbouw. Ik heb de beide rookgranaatwerpers voorzien van elektrische leidingen en uiteraard de lopen uitgeboord.

Ik heb mijn Valentine afgewerkt als een Mk.X, dus met een 6-ponder als bewapening. De andere optie is de Mk.XI, bewapend met een 75 mm kanon. De sleepkabel heb ik gemaakt door drie draadjes dun koperdraad ($\varnothing$ 0,2 mm) in elkaar te draaien. Vind je het eindresultaat te dun, dan neem je vier draadjes. Een op deze manier gemaakte sleepkabel laat zich in elke gewenste vorm buigen en dus goed bevestigen. Je kunt natuurlijk ook nylon draad van de gewenste dikte gebruiken.

Afwerking

Ik heb het model groen gespoten en het daarna gewashed en gedrybrushed met diverse kleuren, variërend van zwart tot lichtbruin. De wielen en

rupsbanden zijn intensief behandeld met zwart, donkergrijs en uiteraard ook gewashed en gedry-brushed. Ik heb geen decals aangebracht.

Conclusie

Het is een wat grof model, maar dat wisten we al van de Valentine Mk.II en de Bishop. Met wat zorg en eigenbouw is er echter een mooi voertuig van de maken dat het leuk doet naast de Mk.II. Zoals al eerder gezegd, de bij dit artikel geplaatste foto's zijn niet van mijn model, maar van een dat is gebouwd door Christian Receveur, modelbouwer en medewerker van o.m. het blad *Steelmasters*. Hij heeft gebruik gemaakt van de etssetjes van Eduard en Aber, de rupsen zijn van Friulmodel en hij heeft een aantal klinknagels van Grandt Line toegevoegd. Voor de Mk.XI uitvoering is een loop van Jordi Rubio beschikbaar.

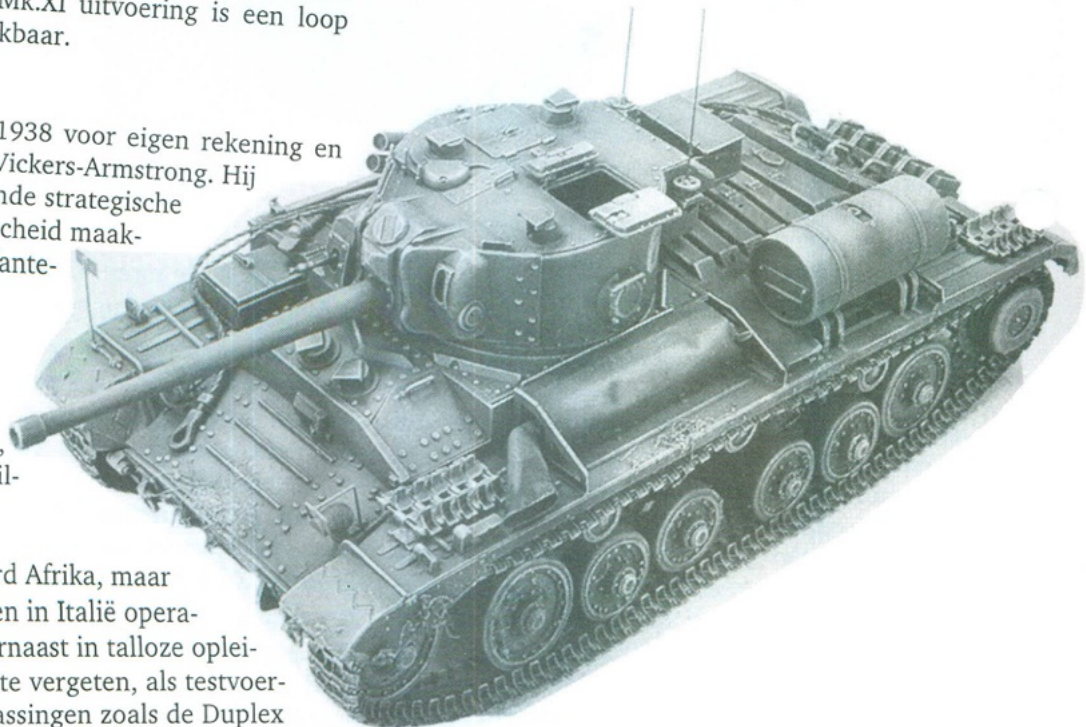
Geschiedenis

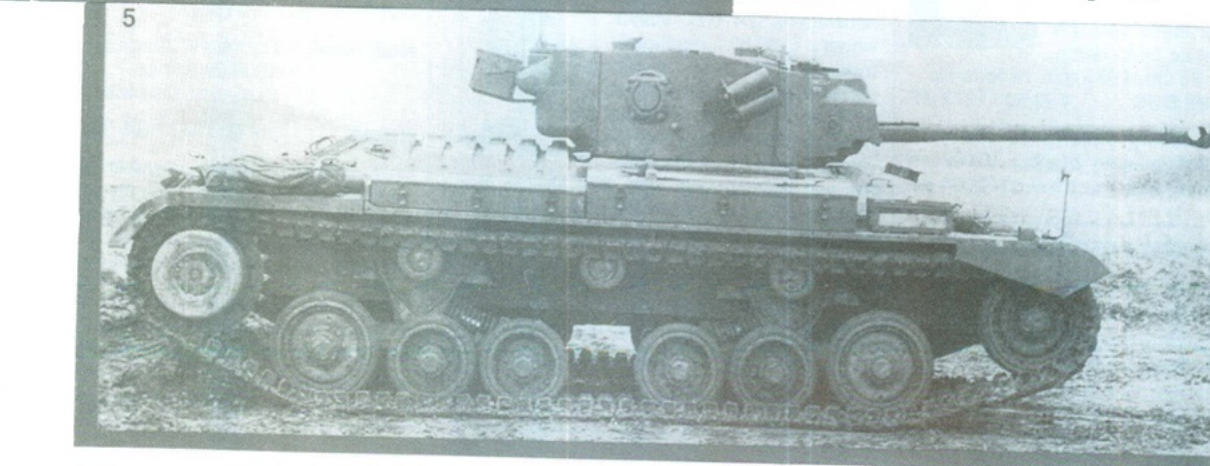
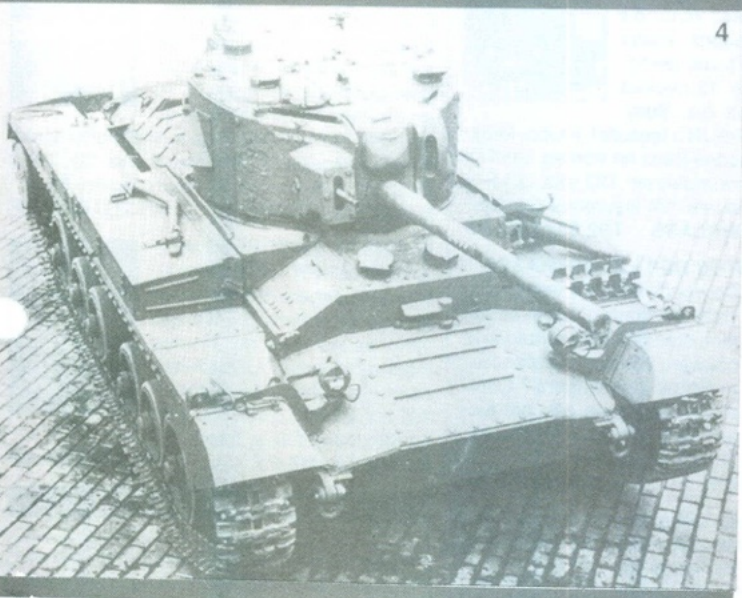
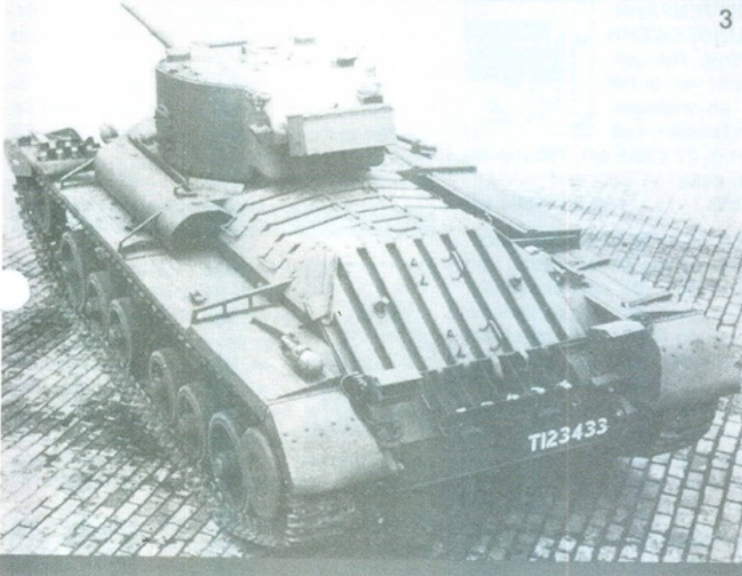
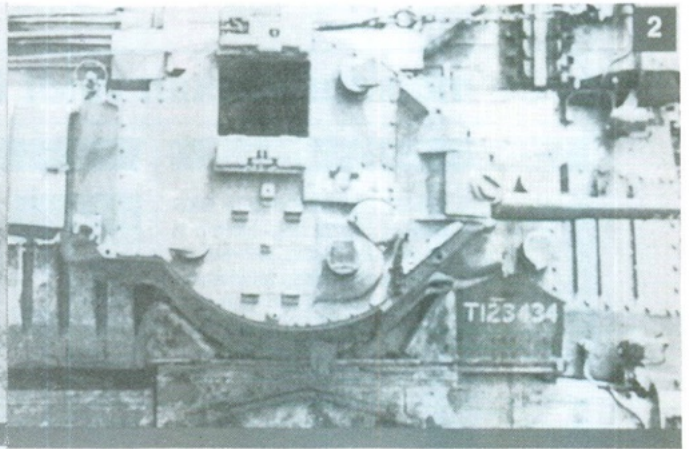
De Valentine werd in 1938 voor eigen rekening en risico ontworpen door Vickers-Armstrong. Hij paste binnen de heersende strategische opvattingen, die onderscheid maakten tussen enerzijds 'infanterietanks' en anderzijds 'cruisertanks'. Er zijn er tussen 1940 en 1943 niet minder dan 8275 van gebouwd, in maar liefst 11 verschillende varianten.

Hij is met name in Noord Afrika, maar ook kort na de landingen in Italië operationeel gebruikt en daarnaast in talloze opleidingseenheden en niet te vergeten, als testvoertuig voor speciale toepassingen zoals de Duplex Drive voorziening die daarna op de Sherman tank operationeel werd toegepast. Hij is grote aantallen geleverd aan de strijdkrachten van andere Gemenebest landen en aan Rusland, dat hem vooral gebruikte en waardeerde als lichte verkenningstank.

Dat de Valentine in zulke grote aantallen is gebouwd en gebruikt wordt vooral verklaard door de enorme tekorten aan tanks gedurende de eerste jaren van de oorlog. Hij werd tijdens zijn productielevens diverse malen verbeterd, vooral v.w.b. de bewapening, die opliep van een 2-ponder bij de eerste uitvoeringen naar een 6-ponder bij de Mk.VIII, IX en X en uiteindelijk een 75 mm kanon bij de Mk.XI.

De Mk.X en XI zijn de laatste versies van een tank die al geruime tijd daarvoor de grenzen van zijn bruikbaarheid had bereikt. Ze hadden, in tegenstelling tot hun voorgangers, de Mk.'s VIII en IX, weer een coaxmitrailleur voor nabij-

3 verdediging. Dit was geen overbodige luxe, want de tank had geen boegmitrailleur. De Mk.X verscheen in juli 1943 en omdat het affuit van het 6-ponder kanon hetzelfde was als dat van het 75 mm kanon hetzelfde was al snel gevolgd door de Mk.XI, die met dit wapen was uitgerust. In december 1943 werd de productie echter definitief gestopt.

Over het operationele gebruik is in de literatuur maar weinig te vinden. Van de Mk.X is een aantal aan Rusland geleverd, waar ze tot het einde van de oorlog zijn ingezet. Van de Mk.XI schijnen er door de Royal Artillery enkele als commandovoertuig te zijn gebruikt. In nummer 6 van de oude AFV Profiles reeks staat een kleurentekening van een Mk.XI als commandovoertuig van een Corps Anti Tank Regiment, Royal Artillery, Noordwest Europa, 1944-'45. De bouwdoos bevat decals om dit voertuig na te maken, hoewel die niet helemaal correct zijn.

1. De nieuwe toren van de Mk.XI was iets ruimer dan die van zijn voorgangers, maar alle extra ruimte werd, ten koste van de bemanning, ingenomen door het 75 mm kanon en zijn munitie.
2. De bemanningsleden konden makkelijk in en uit de tank komen. Ieder bemanningslid had zijn eigen luik. Dat was in sommige Britse tanks wel anders.
3. De achteraanblik van een deze Valentine Mk.X toont duidelijk de typisch en gecompliceerde motorluiken.
4. De torens van de Mk.X en XI zijn geheel identiek. Het enige verschil is de loop van het kanon: een 6-ponder zoals op deze foto of een 75 mm kanon zoals op foto 1.
5. Een zijaanzicht van een Mk.XI, met het voor de Valentine zo karakteristieke loopwerk.

De mooiste boeken vindt U in de TMB Postorder Bookshop

NIUW IN ONS ASSORTIMENT

KRAFTFAHRZEUGE IN DER DDR. In 1975, nog midden in de Koude Oorlog, schreef de onlangs overleden autokenner Werner Oswald een boek over de personen- en bedrijfswagens uit de DDR. Nu verscheen een compleet nieuwe editie, bewerkt door de specialisten Kittler en Dünnebiel. "Kraftfahrzeuge in der DDR" is veel dikker geworden (318 i.p.v. 144 blz vroeger) en telt ook veel meer foto's. Behalve DDR-merken zoals Trabant, Wartburg, Framo, Barkas, Robur, Ernst Grube, IFA en Multicar zijn ook geïmporteerde trucks, bussen en personenwagens uit alle andere ex-Oostbloklanden opgenomen. 318 blz, 24 x 17 cm, 374 foto's, D.
Bestelcode: **KFZDDR** f 81,50 / 1492 BF

OPEL FAHRZEUG-CHRONIK 1887-2000. De complete geschiedenis van Opel. Van de eerste fietsen en Opel-Darracq's over klassiekers als de Kadett, Olympia, Rekord en Kapitän tot de nieuwste modellen. Ook aandacht voor alle voor- en naoorlogse typen Opel Blitz vrachtwagens. Zeer veel foto's. 144 blz, 28,5 x 21 cm, 315 z/w- en 25 kleurenfoto's, harde kaft, Duits.
Bestelcode: **OPEL** f 79,- / 1446 BF

TEMPO. Wie herinnert zich niet die originele, driewielige vrachtwagentjes van Tempo? De hele geschiedenis van de Bremense fabriek wordt behandeld in dit mooi verzorgde boek. Ook de G1200 terreinwagens en andere militaire projecten komen uitgebreid aan bod. 198 blz, 28 x 21 cm, 256 foto's, Duits.
Bestelcode: **TEMPO** f 62,50 / 1144 BF

VOLKSWAGEN

DER VW KÜBELWAGEN TYP 82 IM ZWEITEN WELTKRIEG (3e druk). De geschiedenis van de VW Kübelwagen en z'n varianten zoals de houtgasgenerator, tankdummy, half-rups, enz. Veel actiefoto's uit West-Europa, Noord-Afrika en het Oostfront. Dit standaardwerk geeft veel informatie voor modelbouwers. 24 x 21 cm, 200 foto's, Duits.
Bestelcode: **VW82** f 52,- / 952 BF

MILLENIUM BUG - DE VW KEVER IN FOTO'S. Dit zeer mooie foto-album bevat o.a. nooit eerder gepubliceerde, pas ontdekte foto's van VW prototypen uit de jaren dertig. 160 blz, 25 x 25 cm, 450 foto's, Nederlands.
Bestelcode: **MILBUG** f 69,50 / 1272 BF

Voordeelaanbieding (zolang de voorraad strekt): de Volkswagen boeken VW82 en MILBUG samen voor f 109,50 / 2004 BF

www.transmobiel.com

Bezoek onze website! U vindt er de complete TMB Bookshop catalogus en ons e-magazine met artikelen, nieuwtjes en vele links. Voor een snelle levering kunt U hier ook gemakkelijk boeken on-line reserveren.

DUITSLAND

KRAFTFAHRZEUGE UND PANZER. Duitse militaire wiel- en rupsvoertuigen uit de periode 1900 tot 1982 (16e, bijgewerkte druk). Meer dan duizend foto's en uitgebreide technische gegevens. Zeer goed naslagwerk! 664 blz, 17,5 x 24,5 cm, 1228 foto's, Duits.
Bestelcode: **KFZPAN** f 92,50 / 1693 BF

RAD- UND KETTENFAHRZEUGE DER BUNDESWEHR in den 90er Jahren. Rijk geïllustreerd overzicht van al het moderne rups- en wielmaterieel van de Bundeswehr. Ook prototypen. 320 blz, 23 x 26,5 cm, 350 z/w- en 20 kleurenfoto's, Duits.
Bestelcode: **BW90** f 92,50 / 1693 BF

DIE LANDSTREITKRÄFTE DER NVA. Gedetailleerde beschrijving van de landmacht van de DDR (2e herziene druk). Behalve voor de geschiedenis van de NVA vooral aandacht voor de voertuigen: tanks, geschut, geniematerieel, raketlanceerders, amphibieën en vrachtwagens. Zeer veel actiefoto's, groot formaat. Aanbevolen! 192 blz, 27 x 24 cm, 97 z/w- en 44 kleurenfoto's, Duits.
Bestelcode: **NVA** f 76,- / 1391 BF

DEUTSCHE LASTWAGEN-KLASSIKER. Prachtig boek in groot formaat over de Duitse vrachtwagens. Zowel historische foto's als gerestaureerde trucks. 15 merken komen aan bod, o.a. Borgward, Büssing, FAUN, Henschel, Krupp, Magirus, MAN, Mercedes-Benz en Vomag. Veel uit de "Wirtschaftswunderzeit". 192 blz, 25,5 x 25,5 cm, 116 z/w- en 134 kleurenfoto's, Duits.
Bestelcode: **LKWKLASS** f 92,50 / 1693 BF

FAUN - GIGANTEN DER LANDSTRASSE
De eerste FAUN's verlieten in 1906 de fabriek. Later begon men ook speciale voertuigen te bouwen. Wie kent niet de stoere FAUN legerwagens? Complete historie en alle producten. 220 blz, 24 x 17 cm, ca. 330 foto's, Duits.
Bestelcode: **FAUN** f 85,- / 1556 BF

HANOMAG. Deze dikke encyclopedie bundelt eigenlijk verschillende Hanomag boeken in één band: de 150-jarige geschiedenis (62 blz), personenwagens (64 blz), vrachtwagens (166 blz), landbouwtraktors (234 blz), grondverzetmachines (224 blz) en motoren (119 blz). Telkens wordt de historische beschrijving aangevuld met specificaties van elk gebouwd type. 872 blz (45 mm dik!), 21 x 14,5 cm, honderden foto's, Duits.
Bestelcode: **HANOM** f 110,50 / 2023 BF

Uitgeverij Transmobiel Belgium
Van der Taelenstraat 40 A, B-2840 Rumst
Telefoon (NL): 00-32-3-288 96 40
E-mail: jvanloon@pandora.be

BEUTE-KRAFTFAHRZEUGE UND PANZER DER DEUTSCHEN WEHRMACHT. De Duitse Wehrmacht maakte op grote schaal gebruik van buitgemaakt materieel. Dit kwam

voornamelijk van de Belgische, Britse, Franse, Nederlandse, Poolse en Sovjet legers. Bijna alle typen tanks, auto's en vrachtwagens die aan Duitse zijde werden ingezet, worden in dit boek van

Walter Spielberger beschreven. Dit standaardwerk bevat unieke foto's van Nederlandse en Belgische legervoertuigen in Duitse dienst. Ook de productie bij Ford Amsterdam en Ford Antwerpen wordt niet vergeten, evenmin als het ontwikkelingswerk dat tijdens de oorlog te Eindhoven voor de Duitse Maultier half-rups vrachtwagens werd verricht. 326 blz, 26,5 x 23 cm, 698 foto's, Duits.
Bestelcode: **SPIEL12** f 96,- / 1757 BF

FRANKRIJK

FRANCE 1940 - L'ARMEMENT TERRESTRE. In 1940 beschikte Frankrijk over een uitgebreid arsenaal aan materieel. In dit boek een overzicht van de verschillende, toenmalige wapens en gevechtsvoertuigen van de Franse landmacht. 240 blz, 31 x 23,5 cm, 350 foto's, Frans.
Bestelcode: **FRANCE40** f 115,- / 2105 BF

CHARS DE FRANCE. Rijk geïllustreerd standaardwerk over de tanks van het Franse leger, van de eerste modellen tot de modernste Leclerc. Veel aandacht voor de ook in Nederland gebruikte Renault FT 18 en de AMX 13 familie. Ook de door het Franse leger ingezette Panther tanks worden uitgebreid behandeld. 288 blz, 31 x 23,5 cm, 450 z/w- en 30 kleurenfoto's, Frans.
Bestelcode: **CHARF** f 112,50 / 2059 BF

50 ANS DE VEHICULES MILITAIRES EN FRANCE (deel 1). Rijk geïllustreerd overzicht van de vele wielvoertuigen die van 1944 tot nu door het Franse leger zijn gebruikt. Uit dezelfde serie als "Chars de France". 192 blz, 31 x 23,5 cm, 350 z/w- en 60 kleurenfoto's, Frans.
Bestelcode: **MILF1** f 112,50 / 2059 BF

BESTELLEN IS EENVOUDIG:

Maak het betreffende bedrag met vermelding van de bestelcode(s) over op één van onderstaande rekeningen:

Nederland: Rabobank Zundert
1605.02.047 of
Postbank 1304466

België: prk 000-1497205-10

t.n.v. Johan van Loon. Vermeldt bij Telebankieren of Girotel a.u.b. ook uw postcode + huisnummer. Wij sturen U het bestelde zo snel mogelijk toe (afhankelijk van de bank-snelheid 2-3 weken na uw overschrijving).

Prijzen geldig in Nederland en België, inclusief BTW, verzendingskosten en een stevige, beschermende verpakking. Op alle boeken omruilgarantie bij fabricagefouten.

Wijzigingen voorbehouden.

Leichter Gepanzerter Munitions Transportwagen (Sd.Kfz.252)

Luc Klinkers

Toen ik enkele jaren geleden het beroemde boek van Tony Greenland aanschafte, raakte ik gelijk gefascineerd door de **Sd.Kfz.252**. In het boek Panzer Modelling Masterclass staan twee afbeeldingen van dit speciale voertuig. Het deed mij een beetje denken aan een opgevoerde oldtimer uit de jaren '50. Kortom, een leuk ding. Die moest ik absoluut in mijn collectie hebben. Na wat oriënterend onderzoek besloot ik tot de bouw. Uiteindelijk is dit een hele klus geworden. Vandaar dit verhaaltje.

Geschiedenis

De 252 was een halfrupsvoertuig uit de Sd.Kfz.250 familie, ontworpen door de Waggonfabrik Wegman te Kassel. Samen met de 253 (een observatie-/commandovoertuig) was deze halfrups als ondersteuningsvoertuig speciaal voor de Sturmgeschütz afdelingen ontwikkeld. Het was een munitietransporter, die diende voor de bevoorrading onder moeilijke omstandigheden op het slagveld. Hij stond op het bekende ingekorte Demag chassis en was mechanisch nagenoeg gelijk aan de 253.

Overigens waren deze twee voertuigen iets zwaarder gepantserd dan de rest van de 250-familie. Om gewicht te besparen werd de achterzijde van de 252 opnieuw vormgegeven. De achterste plaat werd onder een hoek van 55 graden bevestigd, waardoor het voertuig zijn karakteristieke vorm kreeg. In de achterwand zaten twee deuren, die naar buiten scharnierden. Deze deuren gaven toegang tot de munitievoorraad.

In eerste instantie was het voertuig bedoeld voor het vervoer van de korte 75 mm granaat van het L24 kanon. De langere granaten voor het L43 en L48 kanon konden ook worden vervoerd, maar dit ging ten koste van de capaciteit en vereiste een andere indeling van de munitieopslag.

De 252 trok meestal een aanhangwagentje, de zogenoemde Sd.Anh.32 (Sonderanhänger). In deze kar kon een extra voorraad granaten worden meegenomen.

Tussen januari en september 1941 zijn er 413 stuks van dit voertuig gebouwd. Tegen de tijd dat de Sturmgeschütze met een lange loop gemeen goed waren, werd de 252 zoveel mogelijk vervangen door de Sd.Kfz.250/6. Dit was een bijna standaard 250 met een interieur dat was ingericht voor de opslag van Stug munitie. Dit voertuig bleek goedkoper in productie en was tegelijk een stuk praktischer. De 252 is echter tot aan het bittere einde van de oorlog op vele fronten in gebruik geweest.

Referentiemateriaal

Voor dit artikel heb ik vooral de volgende drie boeken gebruikt:

- 1 *'Halbkettenfahrzeuge des deutschen Heeres'*. Deel 6 uit de serie van Motorbuchverlag. Duitse tekst, een zeer gedetailleerd boek. Het is nogal technisch en bevat weinig informatie over de geschiedenis van dit voertuig aan het front. Volgens mij is het wel erg betrouwbaar.
- 2 *'Schützenpanzer'* van Bruce Culver en Uwe Feist. Een mooi boek met prachtige foto's en goede tekst in het Engels. Er staan echter ook enkele tekeningen in die volgens mij niet helemaal deugen.
- 3 *'Sd.Kfz.250'* van MK Editions. Een mooi boek, speciaal voor de modelbouwer, met prachtige tips en veel achtergrondinformatie. Een absolute aanrader. De tekst is in het Frans. Je krijgt er een losse, zij het beroerde, Engelse tekst bij.

Ik heb in diverse andere boeken nog wat los fotomateriaal gevonden, bijvoorbeeld in de Concorde reeks, Ground Power, noem maar op. In het boek 'God, Honour and Fatherland' staan een paar prachtige foto's van dit voertuig afgedrukt.

Modelbouw

Zover ik weet is er van dit model geen complete kit in de schaal 1:35 op de markt. Ik ken twee ombouwsetjes:

1 *Peddinghaus*. In het boek van Tony

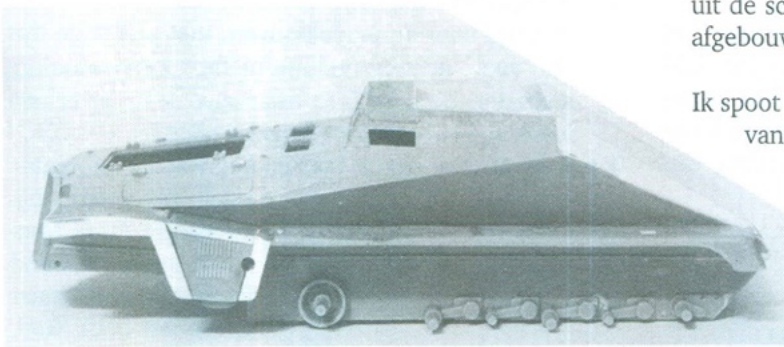
Greenland is deze gebruikt. Als ik de foto's in dit boek nauwkeurig bestudeer, lijkt het me geen aanrader. Zo te zien is de pasvorm niet perfect. Het merk Peddinghaus is inmiddels ter ziele. Er zijn echter nog veel van hun producten in de handel. Vooral op beurzen tref je ze nog regelmatig aan. De prijzen zijn doorgaans stevig.

- 2 *Plus Models*. Dit is Tsjechisch fabrikaat. Ik heb het setje al eens in mijn handen gehad. Voor bijna 50 piek krijg je een resin bovenbouw, verkeerde spatborden en wat etswerk. Ik vond het niks, maar ieder zijn meug!
- Beide setjes zijn bedoeld voor de bouwdozen van Tamiya (de 'Greif' of de 250/9).

Ik besloot de ombouw te 'scratchen'. Een maatje van mij is er vorig jaar ook aan begonnen, maar hij is er (tijdelijk) mee gestopt.

Als basis heb ik de bouwdoos van de 250/3 ('Greif') van Tamiya genomen. Je kunt ook een van de onlangs verschenen modellen van Dragon nemen. Deze zijn kwalitatief veel beter, maar natuurlijk ook duurder. Ik hield het op Tamiya. Eerst iets over deze bouwdoos. Hij is niet duur, maar het is typische kwaliteit uit de jaren zeventig. De spatborden zijn bijvoorbeeld voorzien van allerlei ongein die er op vastgegoten zit. Ik heb mij er niet in verdiept wat dit allemaal voorstelt. Het zag er afschuwelijk uit en ik heb het allemaal verwijderd.

De rupsbanden zijn echter een aangename verrassing. Ze zijn van hoge kwaliteit. Onbegrijpelijk dat Tamiya bij de enkele jaren geleden uitgebrachte 251 D rupsbanden in de doos stopte van een kwaliteit waarvan je bij wijze van spreken gillend onder een auto rent.

Maar nu ter zake! Ik startte met het zaagwerk. De bovenkant (upper hull in de bouwbeschrijving) moest worden afgezaagd, direct achter de verticale naad halverwege. Dit was simpel. Van de onderkant (lower hull) moesten twee stukjes aan de achterzijde worden verwijderd. Dat moest zeer nauwkeurig gebeuren en vereiste een precieze studie van het referentiemateriaal. Veel meten en nameten. Nadat de zaagsnede op het onderste deel van de romp was getekend, was het uiteindelijke verwijderen een koud kunstje en was de basisvorm grotendeels bepaald.

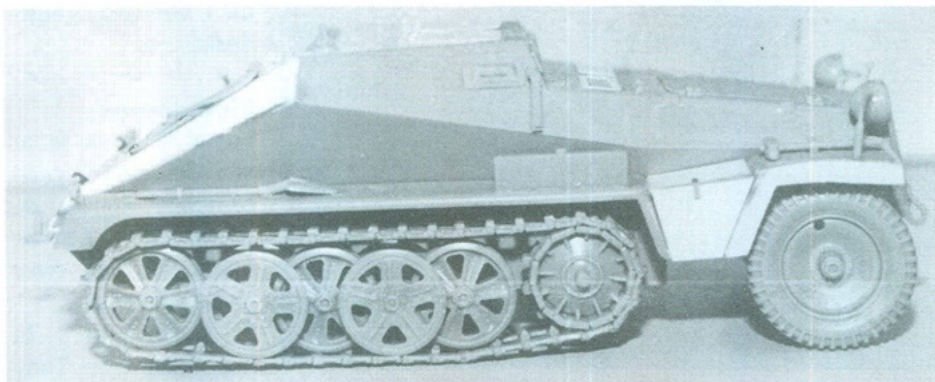
De ontbrekende rompplaten maakte ik van plosticarta. Ik heb de juiste maten zoveel mogelijk berekend aan de hand van tekeningen uit het referentiemateriaal. Eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ik soms een beetje heb moeten gokken. Daarna plakte ik alles in elkaar en was het tijd voor de putty. De kunst bij dit voertuig is om de naden mooi in elkaars verlengde te laten lopen. De eerder genoemde ombouwsetjes laten op dit gebied steken vallen.

De basisvorm was in een avond klaar. Vervolgens heb ik mij bezig gehouden met de spatborden. Die van de Tamiya doos zijn afgeronde exemplaren, de 252 heeft echter hoekige exemplaren in de stijl van de 'neu art 250'. Ik loste dit probleem op door de randjes zoveel mogelijk recht te schuren en te voorzien van plastic stripjes en putty (foto hieronder).

Daarna was het een kwestie van opbouwen en detailleren. Aan de linkerkant heb ik de uitlaat aangepast en aan de rechterzijde heb ik de daar aanwezige opbergkist opnieuw gebouwd van plosticarta. Ook de luiken en scharnieren werden uit dit materiaal gemaakt. Links en rechts bracht ik nog wat details aan zoals haakjes, klemmetjes, e.d. Die kwamen allemaal uit de scrapbox. De foto onderaan de pagina toont het afgebouwde model.

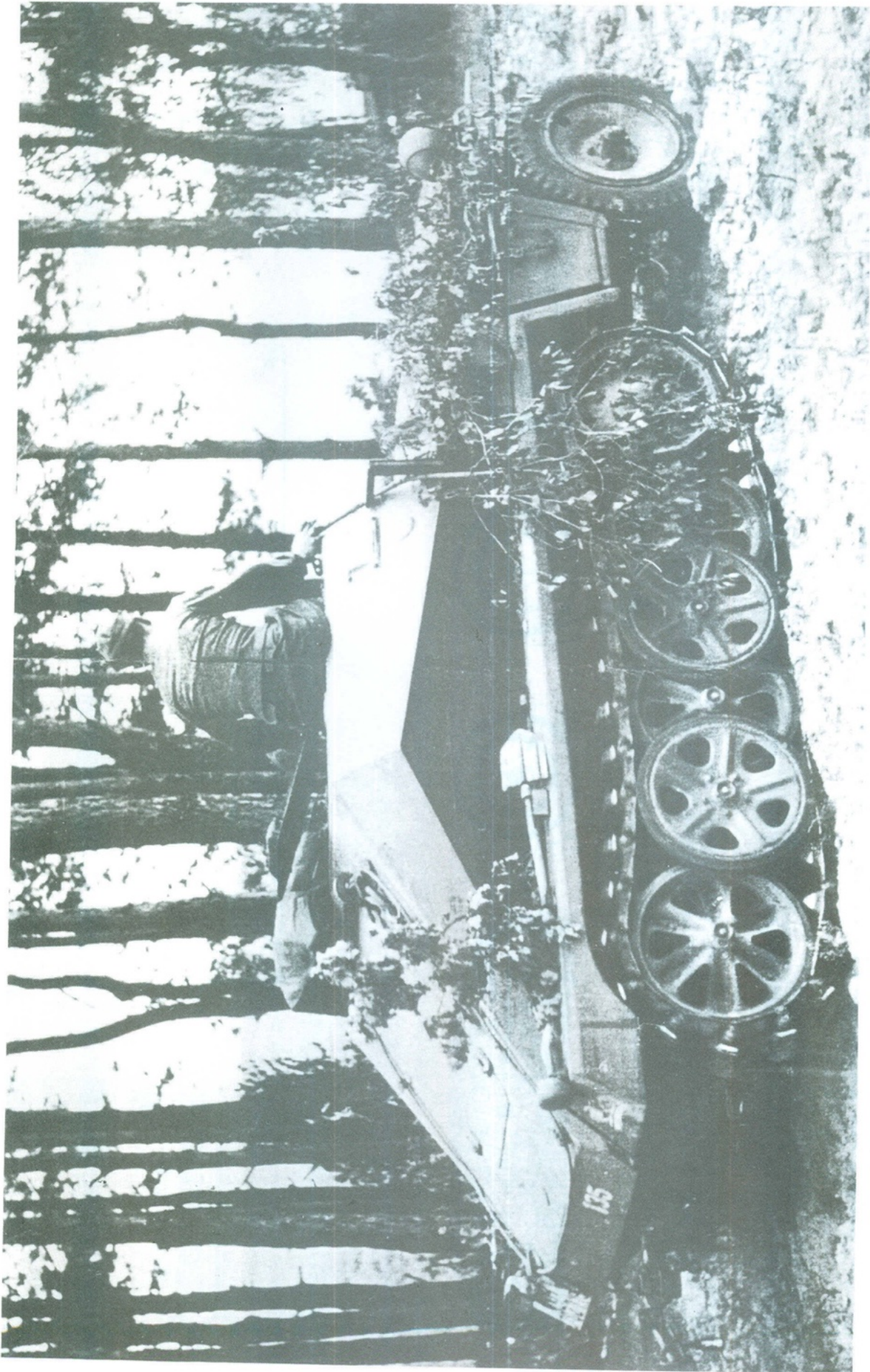
Ik spoot het voertuig 'Panzergrau' en voorzag het enkel van balkenkruisen. Op de foto op de vorige pagina staat het geplaatst in een klein diorama. Gelet op de inspanning en vooral de lage kosten ben ik zeer tevreden over het eindresultaat. Ik vind het een aanrader voor de gevorderde modelbouwer en de beginnende 'scratch-builder'.

Degene die meer details wil weten om eventueel zelf dit voertuig te bouwen kan mij mailen op lucas99@planet.nl.

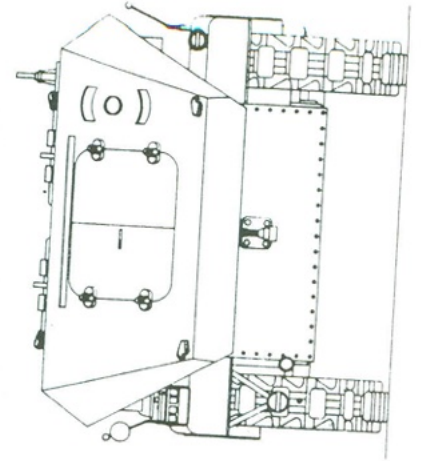
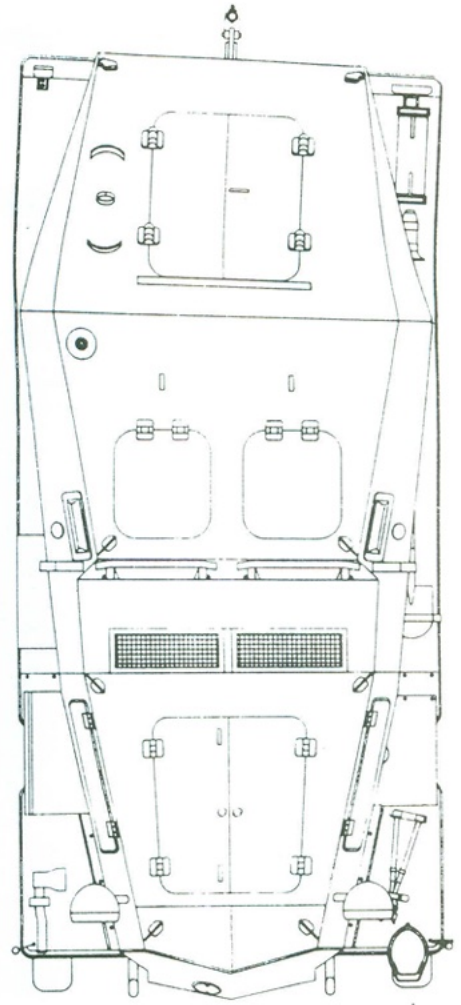
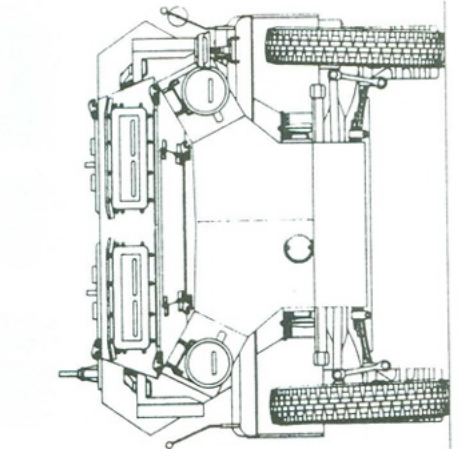
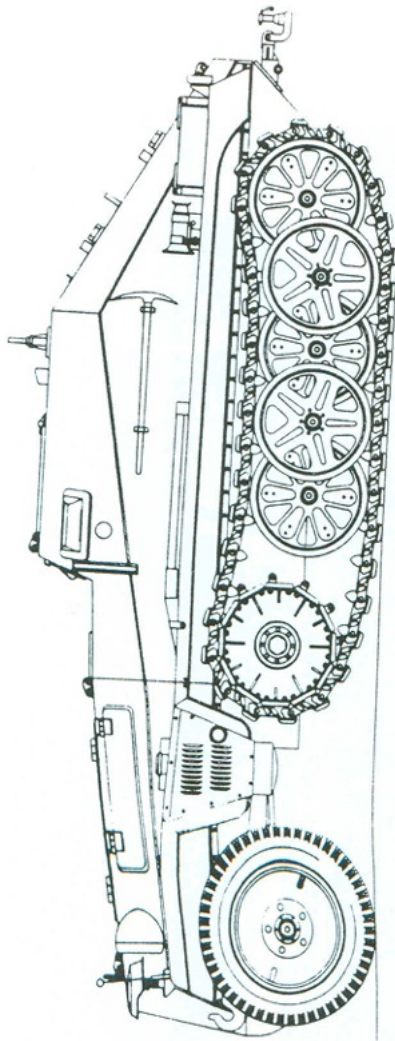
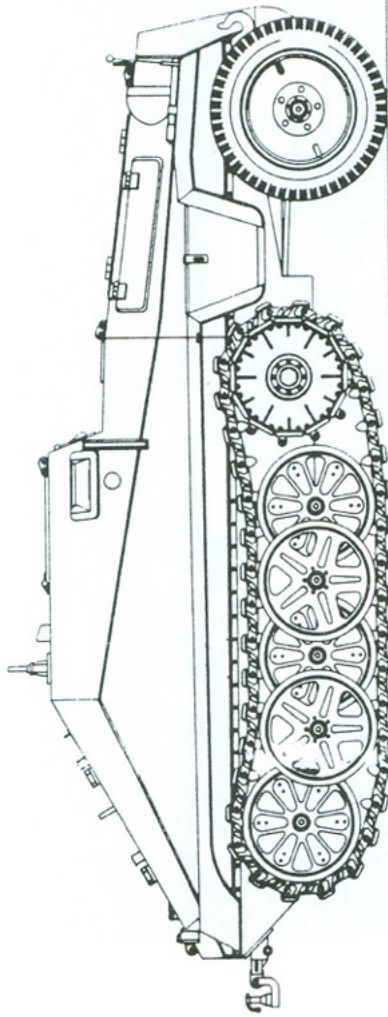
Ik wil dit artikel afsluiten met een dankwoord aan mijn maatje Franco Fiori, die mij altijd zijn onuitputtelijke voorraad referentiemateriaal ter beschikking stelt.

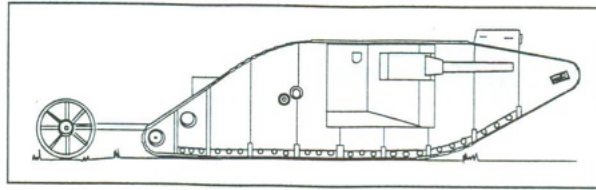
Luc Klinkers

Leichter gepanzerter Munitions-Transportwagen

(Sd.Kfz.252)

TWENOT

TWEEDE NEDERLANDSE ORGANISATIE van TANKHOBBYISTEN
DUTCH ARMOUR ASSOCIATION (DAA)

Opgericht 1 juli 1976

Postbus 357, 8000 AJ ZWOLLE

Internet: <http://www.twenot.nl>

Email: twenot@twenot.nl

Op 1 juli 2001 bestaat de TWENOT 25 jaar! Dit heugelijke feit vieren we op zaterdag 13 oktober 2001 met een grote modelbouwbeurs en -wedstrijd. Dit evenement zal gehouden worden in het zalencentrum van het **Mercuur/Postiljon Hotel te Bunnik/Zeist, van 10.00 tot 18.00 uur.**

De modelbouwwedstrijd is open voor deelname door een ieder. Per persoon maximaal drie inschrijvingen. Deelnemende modellen, diorama's en/of figuren moeten 'militair' zijn, vanaf 1900. Alle schalen kunnen deelnemen.

Er zullen binnen- en buitenlandse modelbouwverenigingen en handelaren aanwezig zijn. Als eregast is de bekende Amerikaanse modelbouwer en schrijver van vele interessante boeken en artikelen **Steve Zaloga** uitgenodigd. Hij zal een tweetal lezingen geven over het thema 'AFV Modelling'.

Leden van TWENOT en IMM hebben op vertoon van hun lidmaatschapsbewijs vrij toegang, overige bezoekers betalen f 10,- Kinderen t/m 12 jaar hebben vrij toegang.

Hierbij nodigen wij verenigingen en/of clubs met gelijk gestemde interesse uit om met een stand aanwezig te zijn en zich te presenteren aan de bezoekers.

Voor verdere informatie:

Secretaris TWENOT

Marc Tempels

Nederland.

Tel: (na 20.00 uur)

Fax:

Email:

✂-----

KORTINGSBON "MODELBOUW TOTAAL" 28 & 29 APRIL 2001

Tegen inlevering van de ingevulde bon ontvangt u bij de kassa fl 2,50 korting op de entreeprijs van fl 13,50. U betaalt slechts fl 11,00.

Naam: -----

Postcode:-----

Plaats:-----

Aantal personen:-----

Deze bon is alleen geldig voor volwassenen, maximaal 2 personen per bon en niet in combinatie met andere kortingen.

Deze kortingsbon is vrij copieerbaar! (ook voor verenigingsbladen)

Inleiding

De Sovjet Unie bezat in de vroege dertiger jaren geen eigen automobiellindustrie. De voertuigen die rondreden waren van buitenlandse makelij. Door de industriële ontwikkeling, betere landbouwmethoden en de mechanisatie van het leger moest men zich echter wel gaan toeleveren op eigen automobielfabricage

Door de reeds aanwezige buitenlandse modellen hoefde men niet echt iets nieuws te ontwikkelen, maar kon men volstaan met het aanpassen van bestaande modellen aan de eigen eisen. De eerste vrachtwagen van Russische oorsprong was de **AMO type F-15**, die in 1924 werd geïntroduceerd. De fabriek waar hij werd gemaakt werd in 1933 tot **ZiS** omgedoopt. De enige andere automobielfabriek, **GAZ** in Gorki, concentreerde zich vanaf 1932 op het namaken van Ford modellen, de zgn. 'Russki-Ford'.

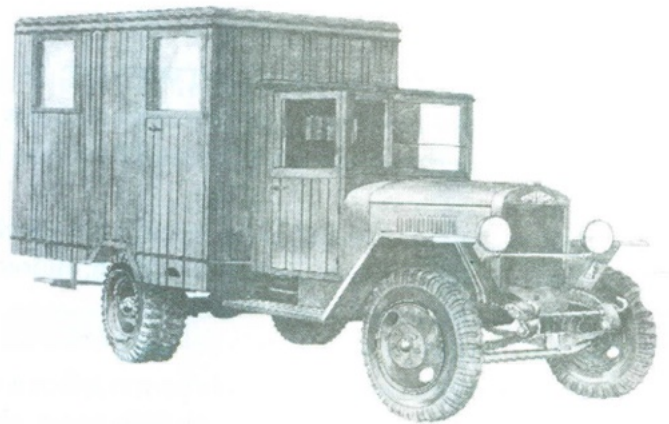
GAZ copieerde een Ford model tot het type **GAZ-AA**, met een aangedreven achteras (Resicast 35109) en het type **GAZ-AAA** met twee aangedreven achterassen (Resicast 35110). Deze uitstekende vrachtwagens behoorden tot de 1,5 - 2,5 ton gewichtsklasse.

De 3-ton gewichtsklasse werd gebouwd door ZiS in de types **ZiS-5** met een aangedreven achteras (Alan Hobbies/Gamma nr. 02, Dragon 9023) en **ZiS-6** met twee aangedreven achterassen. Deze ZiS-6 zou met een raketlanceerinrichting gevreesd worden als de 'Katusha' of 'Stalinorgel'. Beide types, ZiS-5 en 6, werden in grote aantallen gemaakt. Ze werden door het Duitse leger ook in grote aantallen buitgemaakt en, vanwege hun robuustheid en terreinvaardigheid, weer door hen ingezet.

Reeds in het begin van de oorlog nam in het Russische leger de behoefte aan eenvoudige en betrouwbare vrachtwagens sterk toe. De ZiS fabriek in Moskou trachtte hierin te voorzien door de bestaande ZiS-5 met een minimum aan materialen en in zeer korte tijd te gaan bouwen. Men nam het bestaande ZiS-5 chassis en monteerde er een houten bestuurderscabine op. Ook het vrachtgedeelte werd van hout gemaakt. Het voertuig, de **ZiS-5V** (zie foto) werd vanaf 1942 in de Ulja-

novsk fabriek gemaakt en later ook in Moskou. Er werden op basis van deze ZiS-5V diverse varianten gebouwd, zoals herstel-, radio-, water- en brandstoftrucks en ook ambulances. De **ZiS-44 ambulance** werd van 1942 tot 1945 gebouwd. Hij was 6,27 meter lang, 2,33 meter breed en 2,90 meter hoog. Er konden 18 zittende gewonden in, plus twee man in de bestuurderscabine.

Bouwwijze

De ZiS-44 ambulance is een model van de firma SDS uit de Oekraïne. Het wordt door MAC Praag/Tsjechië gedistribueerd. In de doos zit een folder van TOGA/TOM Modellbau uit de voormalige DDR en de kwaliteit lijkt daar ook wel op. Nogal dikwandige stukken, vooral de ambulance opbouw, maar ook met fijne onderdelen. De doos bevat vier gietramen, een zakje met zeven wielen en een raam doorzichtige kunststof voor de ruiten.

Stap 1, 2 en 3: kunnen gewoon worden gebouwd. Je zult merken dat zeker niet alle delen even nauwkeurig passen. Daarom eerst van te voren droog passen alvorens te lijmen! Bij stap 3 pas na het verven de ruiten inpassen.

Stap 4: aan de onderzijde van deel 51 moet je nog beide delen 61 in sleuven lijmen. Brandblusser 50 heb ik vervangen door een andere. Je kunt natuurlijk een of meerdere deuren openzagen en het interieur detailleren. Zoals in de inleiding reeds gezegd kan je van dit model ook een radio- of herstelvoertuig maken.

Stap 5: deze stap kent slechts een probleem, behalve dat je deel 54 als dak moet plaatsen. De delen 42 zijn niet breed genoeg voor het reservewiel. Volgens mij kan je ze het beste bij het bovenste hoekige stuk afzagen en met een stukje staafplastic verlengen.

Kleuren en markeringen

In de doos zit een aantal decals. Vier kleine en een groot rood kruis en drie paar serie- of eenheidsnummers. Ik heb echter geen idee wat de betekenis van deze nummers is. In-

dien iemand hier meer over weet, laat het ons a.u.b. weten!

De bouwtekening laat drie kleurschema's zien: een geheel groen, een geheel wit en een groen schema met een horizontale witte band over de opbouw.

Eindconclusie

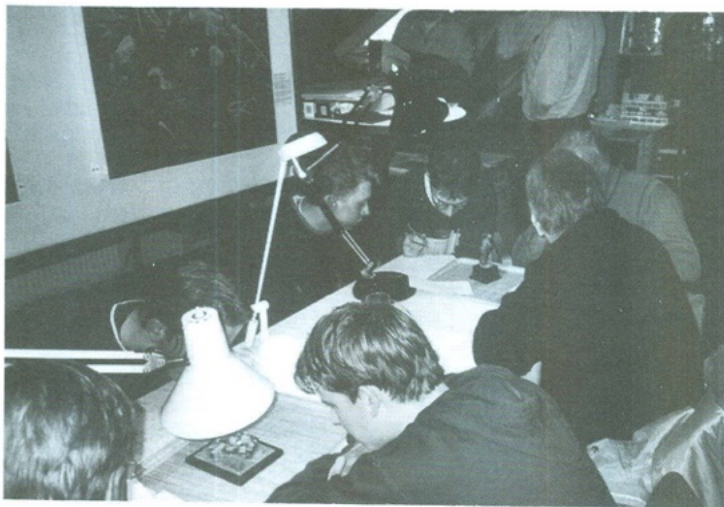
Een eenvoudig en leuk model om te bouwen.

Hans Peulen

.....

*Een impressie van de bijeenkomst op 24 februari j.l.
Hierboven: de modellentafel
Links: Klaas Postmus, 'grootschalig'
Onder: jury beraadslagingen*

DE LANCIER MODELBOUW

Herenstraat 74
2802 KJ GOUDA
HOLLAND

Telephone: (31) 182-528185
Fax: (31) 182-584290

Specialists in military
models, books and
figures

TAMIYA CD-ROMS

Nieuw van Tamiya zijn CD-Roms van tanks. De CD bevat schaaltekeningen, veel fotomateriaal van het interieur en de details aan de buitenkant van de tank. Verder films, camouflagekleuren, technische gegevens etc.

De serie bestaat op dit moment uit een CD-rom van de M4 Sherman, Tiger I en de T-34 tanks. Per stuk.....f 129,50

AFV-CLUB

35032 M4 Sherman HVSS T80 track set (losse schakels).....f 39,50
35033 M4 Sherman HVSS t84 track set (losse schakels).....f 39,50

DRAGON

6126 SdKfz 184 Elephant, een supergedetailleerd nieuw model.....f 89,50
(Van Jaguar is reeds het interieur v.d. Elephant verkrijgbaar)

PRESIDIO-PRESS BOEKEN

Half-Track, A history of American semi-tracked vehicles
by Hunnicutt. Eindelijk weer een nieuw superboek van deze schrijver.
Het boek gaat over alle type M-3 half-tracks en omvat 240 pagina's,
534 z/w foto's, kleuren foto's en 139 technische schaaltekeningen..f 229,50

HEIMDAL

Tiger I on the Western Front.....f 84,50

RYTON PUBLISHING

The Hummel, 63 paginas vol zwart/wit en kleurenfoto's.....f 49,50
Sturmgeschütz III, eindelijk na lang wachten is dit boek gepubliceerd. 264 Paginas, 560 foto's en schaaltekeningen.....f 212,50
Nieuw in beperkte herdruk is Schützenpanzer, het boek over de SdKfz 250 en 251.....f 159,50

AMPERSAND PUBLISHING

Allied-Axis III, foto boek met als onderwerpen de Dragon Wagon en de Famo.....f 49,50

Letterman Publications, van deze uitgeverij het boek Panzer's - Tactics van Chris Mrosko. Een boek over spuit-en verwerkingstechnieken. Verder een greep uit het werk van Chris.....f 49,50

Van de VLS Corporation: MASTERCON VIII, een fotoboek van de wedstrijd modellen van de in 2000 gehouden show in de U.S.A.....f 44,50

Nieuw in het assortiment: Wespe Models. Verder hebben wij een grote nieuwe voorraad van Eduard-en Aber etchings, boeken, Resicast, Warriors figuren, RPM modellen etc.

LET OP

**BINNENKORT WOTDT IN ONZE WINKEL EEN DEMONSTRATIE GEGEVEN DOOR
DE BEST OF SHOW WINNAAR VAN EUROMILITAIRE 2000!**

Hij zal hier samen met 2 collega bouwers u de fijne kneepjes laten zijn van het airbrushen, en weathering technieken! Wilt u deze fantastische dag niet missen, bel dan voor de datum en de tijd!